Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 120 (8. 549) ◆ 1994 йил ◆ 10 октябрь, душанба ◆ Сотувда эркин нархда

Ислом КАРИМОВ:

ИСЛОҲОТЛАР МУВАФФАҚИЯТИ — ИҚТИСОДИЙ МУСТАҚИЛЛИК ГАРОВИ

Республика Президенти Ислом Каримовнинг Фарғона водийси бўйлаб сафари ниҳоясига етди. Давлатимиз раҳбари уч кун мобайнида Андижон, Наманган ва Фарғона вилоятларида халқ хўжалиги соҳасида эришилган ютуқлар ва мавжуд камчиликлар, иқтисодий ислоҳотнинг бориши, унинг самаралари билан яқиндан танишди.

Республикамизда бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнининг дастлабки босқичи ниҳоясига етди. Қисқа фурсатда давлат бошқаруви тизими ўзгарди, ҳокимликлар, ўз-ўзини бошқарувчи маҳалла қўмиталари ташкил қилинди. Иқтисодий йўналишда эса эркин нарх сиёсати амалда татбиқ этила бошланди, хўжаликларга иқтисодий эркинлик берилди. Бу йўлдаги ғовлар бирин-кетин олиб ташланмоқда. Бугунги кунга келиб ислоҳотнинг илк натижалари кўрина бошлади.

Республика Президентининг шу йил 21 январдаги машҳур фармони мамлакатда иқтисодий ислоҳотнинг иккинчи босқичи бошланганидан далолат берди. Ислом Каримов Андижон, Наманган, Фарғона вилоятлари фаоллари билан учрашувларда ислоҳотнинг дастлабки босқичида эришилган ютуқларга тўхталди. Уларни мустақилликнинг қисқа — уч йили мобайнида амалга оширилган улкан ишлар, дея баҳолади. Шунингдек, бу даврда юзага келган муаммоларни бартараф этиш борасида орттирилган тажриба ва сабоқлар, ислоҳотнинг кейинги босқичида амалга оширилиши лозим бўлган вазифалар хусусида гапирди.

Республикамиз раҳбари таъкидлаганидек, бу босқичдаги энг долзарб масала — мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришни чуқурлаштиришдир. Чунки хусусий мулк ишга муносабатни ўзгартиради, бозорни тўлдиради ва халқ турмуши фаровонлашувида етакчи омил бўлади. Таассуфки, шўро замонида юритилган иқтисодий сиёсат таъсирида одамлар ишчанлик, мулкка хўжайинлик ҳиссини деярли унутган, давлатга қарам бўлиб яшашга ўрганиб қолган эди. Энди ер эгаси ҳам ўзини ҳақиқий хўжайин деб ҳис этмоғи лозим. Аммо, жойлардаги мулоқот шуни кўрсатдики, ҳали миришкор тугул, бригадир, раис, ҳатто айрим ҳокимлар ҳам етиштирилган ҳосилдан олинажак даромаднинг, соф фойданинг мукаммал ҳисобини билмайди. Ахир, бир қўлда ҳисоб-китоб, бирида кетмон билан ишлайдиган замон аллақачон келган. Мулк эгаси ўзига берилган эркинликдан, бозор иқтисодиётининг қонун-қоидаларидан хабардор бўлиши, ундан тўғри фойдалана билиши ва шу йўл билан ҳам ўзининг, ҳам халқимизнинг турмушини яхшилашга ҳисса қўшмоғи даркор.

Президентимиз энди амалга оширилиш зарур бўлган иккинчи энг муҳим масала — миллий валюта мавқеини мустаҳкамлашдан иборат эканини таъкидлади. Миллий пулимизни муомалага киритиш осон кечмади, деди Ислом Каримов. Аммо, биз бу йўналишда ҳам ўзига хос йўлдан бордик — халқни қийнамай, ташвишу азобларга қўймай миллий валютани жорий этдик. Эндиги оғир ва масъулиятли вазифа — сўмимиз қадрини ошириб, унинг мавқеини жаҳон миқёсида эркин алмашадиган валюта даражасига кўтаришдир. Аммо, баъзи бир жойларда меҳнаткашларга ҳар хил баҳоналар билан уларнинг пулларини вақтида бермасдан, шу йўл билан ўзбек сўмининг «қадрини оширмоқчи», қимматчиликнинг олдини олмоқчи бўляптилар. Лекин бизнинг миллий пулимиз бундай сохта ҳимояга муҳтож эмас. Ачинарлиси шундаки, бундай мутасаддилар нафақат ўзининг, балки ҳукуматнинг ҳам халқ олдидаги эътиборига, эл ишончига раҳна етказади.

Ислом Каримов ислоҳотлар жараёнида тартиб-интизом муваффақиятларимиз гарови бўла оладиган муҳим жиҳатлардан бири эканини қайд этди. Хусусан, республика раҳбариятининг четдаги «булбулигўё»лар демократияни бўғиш дея баҳолаётган талабчанлиги натижаси ўлароқ Тожикистонда юз берган қирғинбарот бу заминга яқинлашмади. Халқ тинч меҳнати роҳатини кўряпти, мамлакатда жиноятчилик камайиб бормоқда. Коррупция — жамиятни ич-ичидан занглатадиган, охир-оқибатда ҳалокатга дучор этадиган балодир. Афсуски, янги иқтисодий қонунлар тўла кучга кирмаган, эскилари эса иш бермай қолган ана шу оралиқ вақтда бу жирканч иш билан шуғулланувчи раҳбарлар ҳам учраб қолди, деди юртбошимиз. Агар ҳокимлар коррупцияга аралашса — кечирилмас ҳол, халққа, Ватанга хиёнатдир.

Ислом Каримов раҳбарларнинг жамиятимиздаги ўрни хусусида тўхталди. Шундай раҳбарлар борки, деди Президент, ўз мустақил фикри, шаклланган характери йўқ. Ҳоким — сиёсатчи, сиёсатчи эса курашчан бўлмоғи керак. Бошқача айтганда, Ўзбекистонни буюк келажак сари бошлаётган карвонбошилар ўз карвони ғамини ейдиган, ойдин йўлни кўра оладиган бўлмоқлари шарт!

Мамлакатимиз Президентининг водий бўйлаб бу галги сафари кузги йиғим-терим мавсумига тўғри келди. Ислом Каримов қайси вилоятда бўлмасин дала айланди, миришкорлар, агрономлар, механизаторлар билан суҳбатлашди. Далада ғўзанинг ҳамма кўсаги очилишини пойлаб, кўзи очлиқ қилган деҳқон ёғин-сочинли кунларга қолади. Қимматли вақтни бой беради. Бир тонна биринчи сорт ва иккинчи сорт пахтанинг нархи ўртасидаги тафовут 250—300 сўмни ташкил қилади. Демак, ҳар бир ёмғир пахтакорга неча пулга тушишини ҳисоблаб чиқиш қийин эмас. Бундан ташқари, ҳар бир вилоят, туман ва хўжаликларни пахтанинг маълум бир навига мослаштириш масаласи тўғри йўлга қўйилмаган. Ваҳолонки, жойнинг тупроғига, иқлимига мос нав экилиши ундан самарали ҳосил олишнинг муҳим омилидир. Навни танлашда эса унинг кўп тола беришига асосий эътиборни қаратиш зарур. Қишлоқ хўжалиги экинларини алмашлаб экиш ҳам қониқарсиз аҳволда. Водийнинг олтин еридан кўп ҳолларда унумли фойдаланилмаяпти. Биргина мисол: экиндан бўшаган майдонларга маккажўхори экавериш ерни чарчатмоқда. Чунки маккажўхори тупроқнинг ширасини сўриб олади, натижада кейинги экиннинг ҳосилдорлиги 10—20 фоиз пасайиб кетиши мумкин.

Ислом Каримов миришкорлар, ҳокимлар эътиборини ғаллачиликни кучайтириш масаласига ҳам қаратди. Республикамизнинг ғалла мустақиллигига эришишига алоҳида аҳамият берилмоқда. Донни четдан ташиб келтиргандан кўра уни ўз еримизда етиштириш анча арзонга тушади. Қолаверса, ғалла бор жойда нон бор, чорва бор, демак, гўшт, сут, ёғ, жун — ҳамма нарса бор. Ўзбекистоннинг ўзгариб бораётган иқлими шароитида кечпишар пахта нави ўзини оқламайди, деди Президент. Шу боис пахтани октябрда йиғиб-териб олиб, бўшаган майдонларга ғалла экишни йўлга қўйиш керак. Умуман, бундан кейин доннинг харид нархини кўтариш назарда тутилаётганини ҳисобга олиб, бошоқли дон майдонларини янада кенгайтириш, кузги ғалла экишни вақтида туғаллаш муҳим вазифадир, дея таъкидлади Президент.

Республикамиз раҳбари сафар мобайнида, айниқса, халқимизнинг турмуш шароитида юз бераётган ўзгаришлар билан қизиқди. Бўз туманида иккита пишиқ ғишт заводи ҳамда 5 та хом ғишт заводи ишга туширилган. Натижада Бўз туманида ғишт Тошкентдагидан беш баробар арзон нархда сотилмоқда. Учта янги тўқимачилик цехи очилиб, 1200 киши иш билан таъминланди. Аммо туманда маиший хизмат соҳаси қурилишларига етарли эътибор берилмаётир. 5 минг аҳоли истиқомат қиладиган Мирзо Улуғбек номидаги жамоа хўжалигида на маиший хизмат уйи ва на кўнгилдагидек сартарошхона бор.

Фарғона водийсининг ўзига хос муаммоларидан бири — минтақада аҳоли зичлиги ҳамда экин майдонининг камлигидир. Шундай экан, цехлар, кичик корхоналар барпо этиш билан кифояланиб қолмай, маиший хизмат соҳасига ҳам одамларни жалб этиш зарур. Шунда қўшимча иш ўринлари юзага келади, халқнинг турмуши ҳам енгиллашади. Илғор давлатларда қишлоқ хўжалиги соҳасида аҳолининг атиги 7—8 фоизи меҳнат қилади, аммо шу озчилик мамлакатни ҳам боқади, четга ҳам маҳсулот чиқаради. Замон, республикамизда кечаётган ислоҳот бу тартибни ўзимизда ҳам жорий этишни тақозо қилмоқда. Ерда ишлаётган аҳолининг қарийб 90 фоизини бошқа соҳаларга жалб этиш лозим. Далада фақат асл деҳқонларгина ишлаши керак, дея таъкидлади Ислом Каримов.

Наманган вилояти Тўрақўрғон туманининг «Шарқ юлдузи» жамоа хўжалигига қарашли ферма қорамоллар етиштиришга ихтисослашган. Мавжуд 725 қорамолнинг уч юзтаси соғин сигир бўлиб, улардан кунига 3050 литр сут соғиб олинмоқда. Энг маҳсулдор сигирдан кунига 35 литргача сут соғиб олиш мумкин. Фермада озиқа базасини мустаҳкамлашга муҳим эътибор берилмоқда. Президент чорвадорлар билан мулоқотда қорамоллар зотини яхшилаш борасида хорижликлар тажрибасидан фойдаланиш яхши самаралар беришини айтди. Нафақат вилоят, балки республика миқёсида бу соҳага алоҳида эътибор бериш лозимлигини, хусусан, вилоятда янги наслчилик заводи бунёд этиш мақсадга мувофиқ эканини таъкидлади.

Аҳолини гўшт маҳсулотлари билан таъминлаш борасида Фарғона вилоятининг ўриксор боғлар билан қуршалган Чимён қишлоғидаги паррандачилик агрофирмасида амалга оширилаётган ишлар диққатга сазовордир. Бу ерда уч йил муқаддам маҳаллий паррандабоқарларимиз билан исроиллик мутахассислар ҳамкорлигида Голландиянинг «оқ ҳайбрид» курка зотини парваришлаш йўлга қўйилган эди. Бугунги кунга келиб, бу ерда етиштирилган парҳез гўшт маҳсулотлари агрофирманинг ўндан ортиқ дўконларида сотилмоқда. Хорижий ҳамкор — Исроилнинг «Мад» фирмаси президенти Ави Поюрский Ислом Каримов билан мулоқотда айтишича, у мутасадди бўлган фирма вакиллари жаҳоннинг нуфузли мамлакатларида, хусусан, Испанияда ҳам муваффақиятли фаолият кўрсатмоқда. Ушбу парранда тури сергўштлиги билан ажралиб туради. Яхшилаб боқилган курка 30 килогача гўшт бериши мумкин. Бу курка зоти соф гўшти миқдори энг кўп — 72 фоиз бўлгани учун ҳам жаҳон миқёсида катта шуҳрат қозонмоқда.

Ислом Каримов сафар чоғида Асака шаҳридаги «ЎзДЭУ» Ўзбекистон — Жанубий Корея қўшма автомобиль корхонаси қурилишининг бориши билан танишди. Ушбу зарбдор қурилишда шу кеча-кундузда икки минг нафар ишчи ҳамда 370 муҳандис-техник ходим меҳнат қилмоқда. Қурилишга Асакадаги 10-кўчма механизмлашган колонна бош пудратчи ҳисобланади. Август-сентябрь ойларида қурилиш-монтаж ишлари уч баробар кўпайди. Икки ой мобайнида йиллик режанинг 30 фоизи миқдорида иш бажарилди. Мазкур автомобиль заводини 1996 йилнинг ноябрь ойида тўлиқ ишга тушириш мўлжалланган. Ўшанда корхона цехларидан йилига 140 минг автомобиль чиқа бошлайди. Президентимиз мутахассислар билан мулоқот чоғида завод цехларини энг замонавий ускуналар билан жиҳозлаш, корхонанинг экологик тозалигига алоҳида эътибор қаратиш зарурлигини қайд этди.

— Ким Ватан, миллат, истиқлол ғурурини ҳис этмоқчи бўлса, Мингбулоқни келиб кўрсин, — деди Ислом Каримов Мингбулоқ нефть кони штабида. — Такрор ва такрор айтаманки, Мингбулоқ халқимиз истиқлолини минг йиллар мобайнида таъминлаб туриш учун Оллоҳ ато этган муқаддас инъомдир.

Келажакда мамлакатимизнинг нефть мустақиллигига эришишида ушбу конга юртбошимизнинг илоҳий неъмат сифатида қараши бежиз эмас. Бир мисол: ишлаб турган 222-қудуқда бўлганимизда, қудуқнинг рақамланиш тарихига қизиқдик. Маълум бўлдики, 1992 йилнинг 2 мартида ушбу қудуқдан чиқа бошлаган нефть 2 апрелда ёндириб юборилган, 2 май куни эса уни ўчиришга муваффақ бўлинди. Қудуқдаги рақамнинг рамзий маъноси шунда экан. Ҳозирда бу қудуқдан бир кеча-кундузда бир неча юз тонна нефть олинмоқда. Эндиги мисолимиз бундан-да қизиқ. Жаҳонда нефтдан ўртача бензин ажратиб олиш даражаси 10—12 фойизни ташкил этади. Мингбулоқ нефтидан ҳам 10 фойиз бензин олиш мумкин. Бу факт иккинчидан, истиқлол нефти таркибидан жаҳонда энг нодир ва ноёб ҳисобланган қимматбаҳо мойлардан тортиб, ўзимизнинг оддий вазелингача ажратиб олиняпти.

Ислом Каримов бурғилаш ишлари нефть қатламига яқинлашиб қолган 8-қудуқда ҳам бўлди. Кон ишчи ва муҳандислари билан суҳбатлашди. Қазиб олинадиган нефть миқдорини кўпайтириш борасида амалга оширилаётган ишлар, мутахассис кадрлар малакасини ошириш, кон қудуқларидаги техник жиҳозларнинг сифати, хавф-хатарнинг олдини олиш борасида кўрилган чоралар билан қизиқди.

— Сафар чоғида шунга амин бўлдимки, янги ҳаёт қуришга қаратилган ислоҳот йўлимизнинг бешала тамойили ҳам жойларда фуқаро онгига сингмоқда, иқтисодий сиёсатимиз одамларга маъқул бўлмоқда, — деди Ислом Каримов. — Сўнгги уч йил ичида давлатимизнинг узоқ муддатни ва буюк мақсадни кўзлаган мустақил ҳамда залворли сиёсатини яратдик. Иқтисодий жиҳатдан мураккаб замонда яшаётганимизга қарамасдан одамларнинг чеҳрасида табассум ва хайрихоҳлик ифодасини кўрдим. Бу — Фарғона водийси аҳли амалдаги сиёсатни тўла қўллаб-қувватлаётганидан дарак беради.

Асакада шундай улкан автомобиль заводи қурилишини халқимиз иқтисодий қийинчиликларни бошдан кечираётган бир пайтда бошлаган эдик. Яқин фурсат ичида бу қурилишни тугаллаймиз ва, иншооллоҳ, деярли ҳар бир хонадонда Ватанимизда чиққан енгил машина хизматда бўлади. Аммо, халқимизнинг бойлиги бу билан ўлчанмайди. Бизга бобокалонларимиздан буюк ғурур мерос қолган. Бу ҳам бир бойлик. Ўзгаришлар аста-секин бўй кўрсатмоқда. Бугун шу заминда, шу офтоб остида туғилганимиз ва олдимизга қўйган мақсадларимизнинг улуғлигидан руҳланиб яшашимиз ва меҳнат қилишимиз ҳам дилимиздаги ғурур ва масъулият туфайлидир, деди пировардида Президент.

Президентнинг Фарғона водийси бўйлаб сафарида унга республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Т. Алимов, Бош вазир ўринбосари М. Усмонов, Президентнинг матбуот котиби М. Муҳаммад Дўст ҳамроҳлик қилдилар.

Ғулом МИРЗО.
(ЎзА).

РАСМИЙ ТАШРИФ БИЛАН

8 октябрь куни Тожикистон Республикаси давлат раҳбари, Тожикистон Олий Кенгаши Раиси Имомали Раҳмонов бошчилигидаги шу мамлакат делегацияси расмий ташриф билан Тошкентга келди.

Ўзбекистон Республикаси ва Тожикистон Республикаси давлат байроқлари билан безатилган республикамиз пойтахти аэропортида Тожикистон Олий Кенгашининг Раиси Имомали Раҳмонов бошчилигидаги делегацияни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов, Ўзбекистон Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи Эркин Халилов, республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков, Президентнинг давлат маслаҳатчиси Бахтиёр Ғуломов ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида Тожикистон Республикасининг Ўзбекистондаги муваққат ишлар вакили Эгамбердиев ҳам бор эди.

Тожикистон давлат раҳбари, Тожикистон Олий Кенгаши Раиси Имомали Раҳмонов Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ҳамроҳлигида аэропортдан ўзи учун ажратилган қароргоҳга йўл олди.

Тошкентдаги Халқлар дўстлиги саройида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов билан Тожикистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Имомали Раҳмонов ўртасида яккама-якка суҳбат бўлиб ўтди.

Сўнгра Ўзбекистон Республикаси билан Тожикистон Республикаси ўртасида музокаралар бўлиб ўтди. Уни Ўзбекистон Республикаси номидан Президент Ислом Каримов, Тожикистон Республикаси номидан давлат раҳбари Имомали Раҳмонов олиб бордилар.

Музокараларда Ўзбекистон Республикаси томонидан Республика Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи Эркин Халилов, Бош вазир Абдулҳошим Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков, Президентнинг давлат маслаҳатчиси Бахтиёр Ғуломов, Бош вазир ўринбосарлари Бахтиёр Ҳамидов, Мурод Шарифхўжаев ва бошқа расмий кишилар қатнашдилар.

Тожикистон Республикаси томонидан Тожикистон Вазирлар Кенгаши Раиси Абдужалил Самадов, Вазирлар Кенгаши Раисининг биринчи ўринбосари Раҳимжон Ғафуров, давлат маслаҳатчилари Карим Йўлдошев, Жамшид Каримов, қатор вазирликларнинг раҳбарлари қатнашдилар.

Музокаралар натижасига кўра Ўзбекистон Республикаси билан Тожикистон Республикаси ўртасида ҳар томонлама ҳамкорликни чуқурлаштириш тўғрисида декларация қабул қилинди.

Ҳужжатларни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ва Тожикистон Республикаси давлат раҳбари, Олий Кенгаш Раиси Имомали Раҳмонов имзоладилар.

Шу ернинг ўзида Ислом Каримов ва Имомали Раҳмонов Ўзбекистон ва Тожикистон оммавий ахборот воситалари ва Ўзбекистонда фаолият кўрсатаётган хорижий мамлакатлар журналистлари учун матбуот конференцияси ўтказдилар.

Журналистларнинг саволига жавоб берар экан, Имомали Раҳмонов Тожикистон қўшни ва қардош Ўзбекистон билан доимо мустаҳкам ҳамкорлик ўрнатиб келганлигини таъкидлади. Ҳозирги мураккаб шароитда ҳам қўшни давлат Ўзбекистоннинг ҳар томонлама мададини сезиб турибди. Имомали Раҳмонов бунда Ўзбекистон раҳбари Ислом Каримовнинг хизматлари катталигини эътироф этди.

Икки давлат раҳбарлари Тожикистон—Афғонистон чегарасидаги зиддиятли вазият барҳам топиши, Афғонистонда тинчлик ўрнатилиши Марказий Осиёда осойишталикнинг барқарорлашишига хизмат қилар эди деган фикрни билдирдилар.

Сўнгра улар мухбирларни қизиқтирган кўплаб саволларга жавоб қайтардилар.

Шу куннинг ўзидаёқ Имомали Раҳмонов раҳбарлигидаги Тожикистон давлат делегацияси аъзолари Душанбега жўнаб кетдилар.

Тошкент аэропортида меҳмонларни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи Эркин Халилов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков, Президентнинг давлат маслаҳатчиси Бахтиёр Ғуломов ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар. Кузатиб қолувчилар орасида Тожикистон Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги муваққат ишлар вакили Эгамбердиев ҳам бор эди.

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

7 октябрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ХХРнинг мамлакатимиздаги фавқулодда ва мухтор элчиси Гуань Хэньгуанни унинг илтимосига кўра қабул қилди.

Суҳбат чоғида Ислом Каримов мамлакатимиз билан Хитой Халқ Республикаси ўртасидаги муносабатлар яхши ривожланаётганини, ўзаро ҳурмат ва тенгликка асосланган бу алоқалар ҳар икки томон учун ҳам манфаатли эканини таъкидлади.

Жаноб Гуань Хэньгуан самимий қабул учун Президент Ислом Каримовга миннатдорлик билдириб, ХХРнинг Ўзбекистондаги элчихонаси ўзаро алоқаларнинг ривожланишига бундан буён ҳам ҳисса қўшишини айтди.

(ЎзА).

Бугунги кун нафаси

● Тошкентда «Ташхис қўйишнинг янги технологияси ва касалликларни даволаш» мавзуида халқаро анжуман бўлиб ўтди. Уни 1-Тошкент давлат тиббиёт институти билан АҚШнинг Лойоль университети ҳамкорликда ўтказди.

● Самарқандда Марказий Осиёни ўрганиш бўйича халқаро инситутни таъсис этишга бағишланган йиғилиш бўлди. Анжуманда дунёнинг кўплаб давлатларидан вакиллар қатнашди.

● Оққўрғон туманидаги «Қаҳрамон» жамоа хўжалигида ўзбек-исроил корхонасида ҳамкорлик асосида яратилган янги пахта териш машинаси синовдан ўтказилди.

● Россия Федерациясининг Давлат думаси Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги доирасидаги «Иқтисодий иттифоқни ташкил этиш тўғрисидаги шартнома»ни ратификация қилди. Ҳамдўстликдаги барча давлатлар ана шу ҳужжатни илгари ратификация қилган эди.

● Қрим ҳукумати раҳбариятидаги ўзгариш осойишталик билан ўтди. Евгений Сабуров Анатолий Франчукни бош вазир этиб тайинланганлиги билан қутлади.

● Украина бош прокуратураси Олий Кенгашга мурожаат этиб собиқ бош вазир вазифасини бажарган Ефим Звягильскийни жиноий жавобгарликка тортишга розилик беришни сўради. У тижорат банкининг лавозимдаги шахслари билан биргаликда 25 миллион доллардан ортиқ давлат маблағини ўғирлаган.

ХОРИЖДА

● Россия Президентининг Белградга ташриф билан борган махсус вакили В. Чуркин Черногория раҳбарлари билан музокаралар олиб борди.

● Хитой 7 октябрда навбатдаги ер ости ядро синовини ўтказди, деди ХХР ташқи ишлар вазирлигининг вакили.

● Франция пойтахтида жаҳон автомобиль кўргазмаси очилди. Унда 35 мамлакатнинг 887 та фирмасида ишлаб чиқарилган автомобиллар намойиш қилинмоқда.

** Суратли ахборот*

ШАҲАР ХИЗМАТЛАРИ УЧУН ЯНГИ МАШИНАЛАР

Тошкент коммунал хизматлари шаҳар ҳокимлигининг мунтазам кўрсатаётган мададини яқиндан ҳис этиб турибдилар. Ана шу мадад туфайли коммунал хизмати ходимлари ўз ишларидаги долзарб муаммолардан бири бўлган машина ва механизмлар саройини янгилаш муаммосини ҳал қилишга эришдилар.

Махсус имзоланган шартнома доирасида Россия автозаводларидан янги автомобиллар шаҳримизга кела бошлади. Шаҳар моддий-техника таъминоти корхонасининг кўрик майдонига «ЗИЛ-130» негизидаги 32 та ювадиган машиналар, ўзи юк ағдарадиган 10 та «КамАЗ» машинаси, 4 та бульдозер, йиғилган чиқиндиларни ортадиган 20 та механизм, чиқиндиларни ташийдиган 30 та механизм келтирилди. Шаҳар ободонлаштириш бош бошқармасига ҳаммаси бўлиб 110 та автотехника келиши керак. Барча машина ва механизмлар автомобиль йўл механизацияси базалари, ихтисослаштирилган йўл ва кўприкларни таъмирлаш тресте, шаҳар йўл-қурилиш таъмирлаш тресте бўйича тақсимланади.

СУРАТДА: шаҳар ободонлаштириш бош бошқармаси олган янги машиналар.

Виктор Багаев олган сурат.

THE 12th ASIAN GAMES HIROSHIMA 1994

** Осиё ўйинлари кундалиги*

ОЛТИН НИШОН МУБОРАК!

● **Байдарка ва каноэда эшкак эшиш.** Байдаркада 500 метрлик пойгада Иван Киреев 1-ўринни эгаллаб, олтин медаль соҳиби бўлди. Шунингдек, Владимир Казанцев ва Андрей Колгановлар жуфтлиги ҳам 2-ўринни эгаллаб, финалга чиқдилар. Қолган эшкакчиларимиз ҳам беллашувларни муваффақиятли давом эттирмоқдалар. 500 метрлик пойгада 1 та олтин, 3 та кумуш ва 2 та бронза медаллари қўлга киритилди.

● **Таэквондо.** Вакилимиз Хан Евгений 64 килограмм вазнда 3-ўринни эгаллаб, бронза медалини қўлга киритди.

● **Эркин кураш.** 57 килограмм вазн тоифасида Абдулхай Зупаров 5—6-ўринлар учун беллашувларда қатнашади. Искандар Юсупов ҳам 68 килограмм вазн тоифасида худди шу ўринлар учун курашни давом эттиради.

● **Юнон-рум кураши.** Шамсиддин Худойбердиев (52 килограмм) 3-ўринни эгаллаб, бронза медали соҳиби бўлди. Баҳриддин Қурбонов (62 килограмм) ҳам 3-ўринни эгаллади.

● **Бокс.** Ҳикматулла Аҳмедов покистонлик боксчи билан бўлган жангда имкониятдан фойдалана олмади. Темур Иброҳимов (81 килограмм) ҳам ҳиндистонлик рақибига ғалабани қўлдан бой берди. Наримон Отаев филиппинлик рақибини енгиб, ярим финалга йўлланма олди. Яна 3 нафар боксчиларимиз ҳам ярим финалга чиқдилар.

● **Чим устида хоккей.** Хоккейчи қизларимиз ҳиндистонлик рақиблари билан ўйинда 1:1 ҳисобида дуранг натижага эришдилар.

● **Синхрон сузиш.** Ҳали якунланмаган мусобақаларда вакилларимиз 5-ўринда бормоқдалар.

● **Футбол.** Терма жамоамиз бўлиб ўтган тўрт ўйиннинг ҳаммасида ғалаба қозониб, навбатдаги чорак финал ўйинига йўлланма олди. Сўнгги ўйин — Ўзбекистон—Таиланд—5:4.

Қолган учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди: Туркманистон — Баҳрейн —2:2; Саудия Арабистони —Гонконг —2:1; Катар — Бирлашган Араб Амирликлари — 2:2.

Мусобақаларда умумжамоа ҳисобида ва медаллар жамланмаси бўйича Хитой, Япония ва Жанубий кореялик спортчилар олдинда бормоқдалар.

Бахтиёр ҲАЙДАРОВ.

* *Нуқтаи назар*

ДАВЛАТЧИЛИК МУНОСАБАТЛАРИ АСОСЛАРИ

Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг эълон қилиниши ва Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг асослари тўғрисида қонуннинг кучга киритилганига уч йил тўлди.

Мамлакатимиз тарихида Ўзбекистоннинг халқаро ҳуқуқ тан олган мустақил суверен демократик давлат сифатида босиб ўтган шонли уч йиллик йўли юртимиз миқёсида мустақил давлатчилик муносабатларини шакллантириш, халқаро сиёсий, иқтисодий муносабатларда ўз ўрнини топиш, Ўзбекистон иқтисодиётини жаҳон иқтисодиёти қоидалари асосида ҳаракатга келтиришни таъминлаш, Ватанимизда ягона фуқароликни жорий қилиш, ижтимоий муҳофазага асосланган ҳолда бозор муносабатларига босқичма-босқич ўтишда қонуннинг устиворлигига тўлиқ бўйсуниш, халқаро ҳуқуқий-демократик тамойилларга мувофиқ Ўзбекистонда демократик ҳуқуқий давлатчилик муносабатларини шакллантиришнинг сиёсий, иқтисодий, ҳуқуқий, ижтимоий, молиявий ва маънавий асосларини вужудга келтириш йиллари сифатида дунё ва мамлакатимиз сиёсий-иқтисодий тарихи саҳифаларидан зарҳал ҳарфлар билан ёзиладиган ҳолатда ўрин олди.

Бозор муносабатларига ўтиш даврида мураккаб қийинчиликларни енгиш, мустақил Ватанимизнинг халқ хўжалик тизимини ривожлантириш, юртимизнинг табиий бойликларидан халқ, Ватан ва келажак авлод манфаатлари асосида фойдаланишни йўлга қўйиш, болаларни, кексаларни, ногиронларни, фахрийларни, иккинчи жаҳон уруши ва афғон уруши қатнашчиларининг давлат бюджет ҳисобидан ижтимоий жиҳатдан ҳимояланиши Асосий қонунга мувофиқ кафолатланишининг қонун даражасига кўтарилганлиги мамлакатимизда демократик ҳуқуқий давлатчилик муносабатларининг шаклланаётганлигидан далолат беради.

Республикамизда ижтимоий йўналтирилган бозор муносабатларини жорий қилиш мамлакатимизда демократик ҳуқуқий давлатчилик тамойилларини ўрнатишга хизмат қилиб, ҳуқуқий давлатчилик қонун-қоидаларининг иқтисодий, молиявий ва маънавий манбаларини шакллантириш пойдевори бўлиб хизмат қилади. Чунки бозор муносабатларисиз Ватанимизда иқтисодий муносабатлар бир томонлама ривожланади.

Мустақил мамлакатимиз ҳуқуқий давлат сари дадил қадам қўйди: Республикамизнинг Асосий қонуни умумхалқ томонидан тўла маъқулланиб, якдиллик билан қабул қилингани, сайлов ҳуқуқининг жаҳон демократик қоидаларига мувофиқ ислоҳ … қилинганлиги — «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида» Қонун қабул этилганлиги мамлакатимиз Конституциявий асослари нақадар мустаҳкамланганлигининг ёрқин исботидир.

Ўзбекистон Конституцияси чет элнинг йирик ҳуқуқшунос олимлари ва жамоат арбоблари томонидан янгича демократик тамойиллар асосида талқин қилинган қонун сифатида эътироф этилди. Демак, Асосий қонунимиз республикамиз мустақиллиги ва тараққиёти, мамлакатимизда тинчликни кафолатлайдиган қонун сифатида намоён бўлиб, сиёсий-иқтисодий муносабатларни барқарорлаштиришга катта хизмат қилмоқда. Мамлакатимиз миқёсида демократик ҳуқуқий давлатчилик муносабатларини шакллантиришни йўлга қўйиш сиз билан бизнинг ҳуқуқий онгимизнинг замон талаблари даражасида бўлишига ҳам боғлиқлигини унутмаслигимиз лозим.

Тарихнинг далолат беришича, демократик ҳуқуқий давлатчилик муносабатларини ўз ҳудудида ўрнатишни орзу қилган ва истаган ҳар қандай давлат сиёсий, иқтисодий ва маънавий мустақилликка эришиб, ўзининг мустақил давлатчилик фаолиятини амалга оширишда қуйидаги ҳуқуқларга эга бўлиши лозим.

Эркин давлат сифатида мустақил парламентга эга бўлиш ҳуқуқи, мустақил қонунлар қабул қилиш ҳуқуқи, ташқи сиёсий-иқтисодий муносабатларни халқаро ҳуқуқ қоидаларига мувофиқ амалга ошириш ҳуқуқи, ички сиёсатни мамлакат ҳудудида мустақил ўрнатиш, ўз ҳудудида банк, кредит, товар, пул муносабатларини мустақил белгилаш, ўз ҳудудида ягона фуқаролик ҳуқуқини жорий қилиб, фуқароларни ирқидан, динидан, миллатидан, тилидан қатъий назар қонун олдида мажбуриятлари ва бурчларининг тенглигини таъминлаш ҳуқуқлари.

Юқоридаги ҳуқуқларга эга бўлган давлатгина ўз фаолиятида қуйидаги белгиларни намоён қилиб, ҳудудида ҳуқуқий давлатчилик муносабатларини ўрнатади:

кўппартиявийлик ҳуқуқининг амалдаги қонунларда акс эттирилиши;

кенг маънодаги ислоҳотларни демократик тамойиллар воситасида амалга оширишни йўлга қўйиш;

бозор муносабатларининг ўрнатилишида давлат томонидан кучли ижтимоий ҳимоялаш тизимини ҳаракатга келтириш;

оммавий ахборот воситаларининг эркинлиги ва қонунга мувофиқ ўз фаолиятини юргизиши, ҳар бир шахснинг виждон эркинлиги қонун билан қўриқланиши, жамиятда ижтимоий адолатнинг ҳукмронлиги, фикрлар хилма-хиллигини шакллантиришнинг ҳуқуқий асосларини яратиш, барча мулкчилик шаклларининг тенглиги, даҳлсизлиги, уларнинг ҳимояси қонун билан таъминланганлиги, муқобиллик асосида хорижий кузатувчиларнинг холисона иштирокида мамлакат Президенти умумхалқ сайловида кўпчилик овоз олиб сайланиши, жамиятда қонун устиворлигининг таъминланганлиги, иқтисодиётнинг мафкуравий холислиги, халқнинг жамият-давлат ишларини идора этишда бевосита ўзининг сайлаб қўйилган вакиллари орқали иштирок этиши, мамлакатда маҳаллий ўз-ўзини бошқаришнинг жорий этилиши, ҳар бир меҳнаткашнинг меҳнатини баҳолаш, меҳнатга лаёқатли кишиларнинг иш билан таъминланиш ҳуқуқи бузилмаслигининг давлат томонидан кафолатланиши, хусусий мулкчилик ва хусусий тадбиркорликнинг давлат томонидан рағбатлантирилиши, жамиятда сиёсий, иқтисодий, маънавий барқарорликни, минтақада тинчликни ва миллатлараро тотувликнинг таъминланганлиги.

Юқоридаги ҳуқуқий давлатчилик муносабатларининг белгилари мамлакатимизда Асосий қонунга ва Президентимизнинг сиёсатига мувофиқ яратилган. Давлат миқёсида сиёсий, ҳуқуқий, иқтисодий ва маънавий кафолатларни жамиятда бозор муносабатлари талаби даражасида вужудга келтиришда, давлат билан халқ олдидаги қийинчиликларни енгишда биргаликда ҳаракат қилинса, мамлакатда ҳуқуқий давлатчилик муносабатларини шакллантиришга эришиш мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг амалда олиб бораётган сиёсати Ўзбекистоннинг мустақиллигини таъминлаш билан бирга фуқароларнинг ҳаётида сиёсий, иқтисодий, ҳуқуқий, ижтимоий, маърифий ва маданий соҳаларда ўзгариш ҳосил қилиб, жамиятда яшаётган инсонлар келажагини истиқболли бўлишига ишонч ҳосил қилдирди. Фуқаролар томонидан давлатнинг келажагига нисбатан ишонч, давлат ислоҳотларининг аҳоли томонидан қўллаб-қувватланиши, кўпчилик халқни юқоридаги ислоҳотларда иштирок этиши натижасида мамлакатда тўкинчиликка, фаровонликка эришилади.

Давлат ва халқ томонидан онгли ва ишончга асосланиб амалга оширилаётган ислоҳотлар самарали якунланади, оқибатда унинг самарасидан халқлар ва келажак авлод баҳраманд бўлади. Натижада Ўзбекистонда демократик ҳуқуқий давлатчилик муносабатларининг тикланиш жараёни жадаллашади.

Улаш УМАРОВ,
Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши Мафкуравий ишлар бўлими тарғиботчиси.

«Чевар» ишлаб чиқариш бирлашмаси холдинг муомала акциядорлар жамияти концернига қарашли «Зафар» тикувчилик филиалида замонавий кийим-кечакларнинг кўплаб турлари тикилмоқда. Конструкторларнинг яратаётган янги моделлари ёшларнинг дидига мос бўлиб, уларни сифатли тикиб чиқараётган тикувчиларнинг ҳам ҳиссаси катта бўлмоқда. Айниқса Дилбар Йўлдошева ва Манзура Иброҳимова (суратда чапда)ларнинг номларини алоҳида тилга олса арзийди. Маҳсулотни сифатли тикишда уларнинг кўп йиллардан буён қилаётган меҳнатлари ёрдам бермоқда. Ўнгдаги суратда «Малика» ҳиссадорлик жамияти трикотаж буюмлари ишлаб чиқариш бирлашмасининг тикув цехи ишчилари тасвирга олинган.

Козим Ўлмасев олган суратлар.

* *Туман ҳокимликларида*

ИЗЛАГАН ИМКОН ТОПАДИ

Эркин бозор муносабатларига ўтиш даврига хос бўлган мураккабликлар тез орада ортда қолади, албатта. Шуниси эътиборга лойиқки, «Излаган имкон топади», деганларидек мавжуд шарт-шароитларга қарамасдан Юнусобод туманида бир қанча янги қурилишларга қўл урилди, маҳаллаларни янада обод қилиш мақсадида ўзига хос ижобий тажрибалар қўлланилмоқда. Бизнинг туман ҳокимининг ўринбосари Шукуриддин Пахруддинов билан суҳбатимиз ҳам туманда бугунги кунда халқ фаровонлигини таъминлаш йўлида амалга оширилаётган ишлар хусусида бўлди.

— Дастлаб шуни алоҳида таъкидлаб ўтишни истардимки, — дейди Шукуриддин Илёсович, — туманимиз пойтахтдаги энг обод ва файзли гўшалардан бири ҳисоблanса-да, бироқ Юнусобод даҳаси бунёд этилганида савдо ва маиший хизмат кўрсатиш шохобчаларининг қурилишига унчалик эътибор берилмаган эди. Шароит тақозоси билан даҳага кўп қаватли уйлар қуриб ташлайверилган. Натижада бу ерда истиқомат қилувчи кўплаб аҳоли ўзларининг маиший хизмат воситалари ва савдо соҳасидаги эҳтиёжларини қондириш борасида бир мунча қийналаётган эдилар. «Эзгуликнинг кечи йўқ», деганларидек ана шу камчиликларни бартараф этиш борасида баҳоли қудрат иш бошладик. Яъни, Юнусобод даҳасининг энг чекка ҳудудлари ҳисобланмиш 8, 14, 17, 19-мавзеларда маиший хизмат ва савдо мажмуаларини қуряпмиз. Бунда юқоридаги ҳар бир мавзедан 60—80 ўринли бозорча, озиқ-овқат, мева-сабзавот, саноат моллари, кичик тижорат дўконлари, умумий овқатланиш нуқталари, сартарошхона, пойабзаллар таъмирловчи устахоналар, суратхона, электр-техник воситаларини тузатиш устахоналари ўрин олади. Ушбу қурилиш ишларининг лойиҳаларини Тошкент шаҳар меъморчилик ва қурилиш бош бошқармаси мутахассислари тайёрлаб беришди. Ишни дастлаб 8-мавзедан бошламоқчимиз ва режа бўйича бу ердаги савдо-маиший хизмат мажмуини уч ой ичида фойдаланишга топширамиз. Қолган ҳудудларда ҳам бирин-кетин ишлар бошланиб кетади. Барча тўртта мавзедаги қурилиш ишларини узоғи билан келаси йил Наврўз байрамига қадар туғаллашни мўлжаллаяпмиз.

Бундан ташқари туман ҳудудидаги 10 та автобус бекатини обод қилишни бир нечта ташкилотлар зиммасига юкладик. Улар ҳам тез орада махсус лойиҳа бўйича кичик овқатланиш нуқталари, яхна ичимликлар ва эҳтиёжманд моллар сотиладиган дўкончалар қурилган дам олиш жойларига айланади. Бундай бекатлар Фирдавсий, «Обод» маҳаллалари, «Марказ-5», «Марказ-6» мавзелари ҳудудидан ўрин олади.

— Шукуриддин Илёсович, албатта ҳозирги қурилиш хом ашёлари тақчил шароитларда юқоридаги каби кенг кўламдаги ишларни амалга ошириш осон кечмайди. Қолаверса, уларни маблағ билан таъминлаш масалалари...

— Гапингиз тўғри. Халқимизда «Ёлғиз отнинг чанги чиқмас», деб бежиз айтишмайди. Шу сабабдан бу ишга туман ҳокимлиги, «Юнусободтаом» ҳиссадорлик жамияти, «Юнусобод» ҳиссадорлик жамияти, туман улгуржи-чакана савдо ташкилоти, шаҳар маиший хизмат кўрсатиш ташкилотлари, тумандаги хусусий фирмалар маблағ ажратиб, ўз ҳиссаларини қўшишмоқда.

— Тумандаги маҳаллаларни янада обод ва кўркамлаштириш масалаларига ҳам катта эътибор қаратаётган экансизлар.

— Дарҳақиқат, кейинги пайтларда азалий қадриятлар ўчоғи бўлмиш маҳаллалар туриш-турмуши, ободлиги, уларнинг мавқеини янада кўтариш ишларига республикамиз ҳукумати катта аҳамият бермоқда. «Маҳалла» дастурининг тузилиши, маҳаллалар ҳақидаги бандларнинг Асосий Қонунимиздан ўрин олиши, фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари тўғрисидаги қонун, қолаверса юртбошимизнинг қатор Фармонлари, Вазирлар Маҳкамасининг қарорларида маҳаллалар фаолиятини кучайтириш, жойлардаги кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам кўрсатиш масалалари ўз аксини топган. Биз ҳам шунга мувофиқ туманимизда маълум ишларни амалга оширяпмиз. Чунончи, туманимиз ҳудудида 48 та маҳалла мавжуд. Ўзаро келишиб олган ҳолда юқоридаги ҳар бир маҳаллага тумандаги иккитадан имконияти бор, ишини йўлга қўйиб олган кичик корхоналар, хусусий фирмаларни оталиқ ташкилоти сифатида бириктириб қўйдик. Зеро, «Фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Қонуннинг 4-боб, 15-моддасида ҳам маҳаллаларга меҳнат жамоалари, хайрия жамғармалари имконият даражасида ёрдам бериши айтилган. Албатта бунда асосий мақсад маҳаллаларнинг иқтисодий, молиявий негизини яхшилаш, ободонлаштириш ишларига кўмаклашишдир. Бунда биринчи навбатда маҳалла қўмиталари, тўйхоналарнинг таъмири, зарур асбоб-анжомлар, идиш-товоқлар таъминотига муҳим эътибор қаратилади. Бу тўғрида ҳозир туман ҳокимининг махсус фармойиши тайёрланяпти. Муҳими, қайси маҳаллаларни қандай корхоналар оталиққа олганлиги маълум.

Бундан ташқари, юртбошимизнинг «Кам таъминланган оилаларни ижтимоий ҳимоялашни кучайтиришга оид тадбирлар тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ ҳар бир маҳаллада оқсоқол бошчилигида маслаҳатчилар ва маҳаллалар фаолларидан иборат комиссиялар тузилди. Ошкоралик ва ижтимоий адолат принципларидан келиб чиққан ҳолда оиланинг ўртача ойлик даромади энг кам маош миқдорида бўлган барча оилалар аниқланиб, комиссия хулосасига кўра далолатномалар тузилди. Жойларда мажлислар ўтказилиб, муҳокамалар бўлганидан сўнг мажлис тасдиғига кўра маҳалла оқсоқоллари бизга шундай оилаларнинг рўйхатларини келтириб беришди. Ҳозир мазкур оилаларга уларнинг эҳтиёжларидан келиб чиққан ҳолда жамғарма банкининг тегишли бўлимларидаги махсус ҳисоб варақалари орқали энг кам иш ҳақининг 1,5 ва 3 бараварича бўлган миқдорда моддий ёрдам пуллари тарқатилмоқда.

Хуллас, ҳали туман аҳолиси фаровонлигини таъминлаш йўлида келгусида қиладиган ишларимиз кўп.

Суҳбатдош Даврон НУРМАТОВ.

ИСТЕЪДОДЛАР ТАНЛОВИ

Шаҳримиздаги Авиасозлар шаҳарчасига ўзининг салобати ва ҳашамати билан кўрк бағишлаб турган авиасозлар маданият саройида тез-тез турли тадбирлар ўтказилиб турилади. Яқинда Ҳамза тумани Ёшлар Иттифоқи ҳамда маданият ишлари бўлими ҳамкорликда бу ерда «Ёш ижрочилар» кўрик танловини ўтказди. Танловдан мақсад — ёшларимиз ўртасида миллий қадриятларимизни ўстириш, қўшиқ ва рақс санъатига уларда қизиқиш уйғотиш ва ёш истеъдодли санъаткорларни тарбиялашдир.

Маданият саройининг катта залида ёш санъаткорларнинг маҳоратига баҳо берган томошабинларнинг ўзлари ҳам ушбу саҳнада ўз қўшиқ ва рақсларини ижро этиш имкониятига эга бўлдилар. Санъат мухлисларига «Замондош» маданият уйи ва Авиасозлар маданият саройининг яккахон хонандалари ўзгача маҳорат билан ижро этган дилрабо куй-қўшиқлар айниқса манзур бўлди.

Танлов сўнггида «Олтин қанот» дастасининг яккахон хонандаси, «Ерга илтижо» ва «Боролмайман» қўшиқларининг ижрочиси Соҳиб Аббосовга биринчи ўрин берилди. Ушбу қўшиқларга Соҳибнинг ўзи куй басталаган. Иккинчи ўрин эса, ушбу дастанинг яна бир хушовози Фарҳод Саидовга насиб этди. «Юлдузлар» гуруҳининг замонавий куй ва қўшиқлари ҳам танлов иштирокчилари томонидан юқори баҳоланди.

Танловни кўнгилдагидек ўтказишда бирлашма Ёшлар уюшмасининг ҳам хизмати катта бўлди.

Ботир ҲАСАНОВ.

* *Мардлар қўриқлайди Ватанни*

БЎЛИНМА ЕТАКЧИСИ

Яқингинада аскарлик либосини кийган Сайдираҳмон Умрзоқов тажрибали сафдошларига тенглашишга ҳаракат қиляпти.

— Қисқа муддат ичида ҳарбий тартиб-интизомга кўникиб кетишимда ўрта мактабда ҳарбий таълим берган мураббийим Рустам ака Маматқуловнинг сабоқлари асқотяпти, —дейди С. Умрзоқов.

Яқинда Сайдираҳмон ҳаётида қувончли воқеа юз берди. Унинг интизомлилиги, меҳнатсеварлиги, тиришқоқлигини назарда тутиб бўлинма етакчилиги лавозимига тайинлашди. Бу уни хизматда янгидан-янги муваффақиятлар сари илҳомлантиряпти.

Шокир ҲОШИМОВ.

ИНТИЛГАНГА ЗАФАР ЁР

Даврон Мирзаалиев ўрта мактабда ўқиётган давридаёқ Қуролли Кучлар сафида хизмат қилишга пухта тайёргарлик кўрганди. Уни гоҳ спорт залида, гоҳ спорт майдонида учратардик. Даврон мунтазам жисмоний тарбия билан шуғулланиб, чақириққача тайёргарлик сирларини қунт билан ўрганарди.

У армияга чақирилганлиги тўғрисидаги чақириқ қоғозини қўлига олганда ўзини ниҳоятда бахтиёр сезди. Даврон хизматнинг дастлабки кунлариданоқ ҳарбий билим ва жанговар техникани пухта эгаллашга интилди. Натижада қисқа муддат ичида тиришқоқлиги ва меҳнатсеварлиги билан командирлари ва сафдошлари орасида катта обрў қозонди.

Интилганга зафар ёр, деб бежиз айтишмаган. Жанговор ва сиёсий тайёргарликда юқори натижаларга эришаётган Даврон Мирзаалиевга сержант унвони берилди. Энди у ёш аскорлар сардори ва мураббийси. Хизмат мобайнида орттирган билим ва тажрибасини ўз қўл остидагиларга сидқидилдан ўргатяпти.

Даврон келгуси ҳаётини ҳам армия билан боғлаш ниятида. У хизмат муддати тугагач, олий ҳарбий билим юртига кириш учун тайёргарлик кўряпти. Она Ватан мустақиллигини мустаҳкамлаш йўлида садоқат билан хизмат қилаётган Давронбек сингари ўғлонларимиз билан ҳар қанча фахрлансак арзийди.

Равшан ҲАМИДОВ.

ФАХР

— Бўлинмамиз қисмимиздаги энг илғор бўлинмалардан ҳисобланади, — дейди оддий …ар Ҳамид Абдуллаев. Аскарлар яшайдиган ётоқхоналар ҳам саранжом-саришта, тартиб-интизом мустаҳкам. Турли миллат фарзандлари елкама-елка туриб хизмат қилишади, Улар бир-бирлари билан дўст ва иноқ, бир оила аъзоларидек яшашади, хизмат қилишади. Барча топшириқларни уюшқоқлик билан бажарамиз. Биз ўз бўлинмамиз билан фахрланамиз.

Бўлинма аъзолари айниқса жисмоний тарбия машқларини бажонидил бажаришади. Дам олиш кунларини ҳам биргаликда кўнгилли ўтказамиз. Аълочи аскарлар мунтазам рағбатлантириляпти. Уларга қисқа муддатли таътил эълон қилинади, шаҳарни айланишга рухсатномалар берилади.

Бир сўз билан айтганда хизматимиз кўнгилли ва қизиқарли ўтиши учун барча шароитлар муҳайё этилган. Бўлинмамизда аскарлар бир пиёла чой устида дилдан суҳбат қуришлари учун чойхона ишлаб турибди. Махсус дўкон, кутубхона эшиклари улар учун доимо очиқ.

— Бепоён Ўзбекистон —бизнинг Ватанимиз. Уни севмоқ, ардоқламоқ, уфқ билан туташган ерларию ҳудудларининг даҳлсизлигини кўз қорачиғидек сақламоқ бизнинг муқаддас бурчимиз, — дейди Ҳамид Абдуллаев ўз сўзининг охирида.

Дарҳақиқат, мустақил давлатимизнинг тараққиёти, халқимиз фаровонлиги ва осойишталиги барчамизнинг фидокорона меҳнатимиз, ўғлонларимизнинг Ватан олдидаги бурчини қай даражада бажаришларига боғлиқ. Шундай экан, она диёримиз мустақиллигини мустаҳкамлаш, халқимиз осойишталигини сақлаш йўлида садоқат билан хизмат қилиш муқаддас бурчимиздир.

Ҳамид РУЗИБОЕВ.

«Тошкент тўқимачилик комбинати» ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмасининг 2-йигирув фабрикасида меҳнат қилаётган ишчиларнинг кўпчилигини ёшлар ташкил этади. Улар бу ерда меҳнат қилиш билан бир қаторда олий ва ўрта махсус ўқув юртларида таҳсил олиб ўз билимларини ошириб ҳам боришга алоҳида эътиборни қаратишмоқда. Сиз суратда кўриб турган бу икки дугона— Нилуфар Аргенбоева ва Минсулув Салиҳсоваевалар ҳар иш сменасига келишганда дастлабки ўралган ип ўрамларини ўзаро назорат қилиб, камчиликларни бартараф этишга ҳаракат қилишмоқда.

Ҳозирги пайтда пойтахтимиздаги маҳалла ва мавзеларда қишга тайёргарлик кўриш ишлари қизғин бошлаб юборилди. Бу борада Улуғбек тумани маҳаллаларида олиб борилаётган ишлар диққатга сазовордир.

— Маҳалла оқсоқоллари маслаҳатчилари ва фаоллардан иборат ободонлаштириш ва санитария ҳолатини назорат қилиш гуруҳи ташкил этганмиз, — деди туман «Маҳалла» хайрия жамғармасининг раиси Сайфулла Оқмирзаев. — Ушбу гуруҳ иш режасига кўра маҳаллалар ҳудудидаги ташкилот, корхона, идора, дўконлар, кичик корхоналарнинг тозалигига эътибор бериб, маҳалла фуқаролари билан бир қаторда шу ерда ишловчиларни ҳам ободонлаштиришга жалб қилмоқдалар. Шунингдек, ташкилотларнинг ички имкониятларидан келиб чиқиб, мавжуд техникадан унумли фойдаланилмоқда. Шу боис ҳам қиш фаслига пухта тайёргарлик кўряпмиз.

* *Қиш тайёргарликни ёқтиради*

ФАОЛЛАР КЎМАГИ БИЛАН

Шуни таъкидлаш зарурки, туман ҳудудидаги ташкилотларнинг 70 га яқин техникаси ободонлаштириш ишларига жалб этилмоқда. Кўрилаётган чора-тадбирлар натижасида сўнгги икки ой мобайнида маҳалла ҳудудларидаги ўндан ортиқ бетартиб пайдо бўлган ахлатхоналар йўқ қилишга эришилди. 120 километрга яқин ариқ ва сув иншоотлари тозаланиб, қиш фаслида оқава сувларнинг бемалол оқиб чиқиб кетишига имконият яратилди.

Кўп қаватли уйлардан ташкил топган «Мустақиллик» ва «Янги ҳаёт» маҳаллаларида уйлар олдидаги бетартиб ўсган буталар кесилди, қуриган новдалар олиб ташланди, кўча ва йўлкалар тартибга келтирилди. «Мустақиллик» маҳалласида ҳудудий коммунал фойдаланиш штатидаги кўп қаватли уйларнинг йўлакларини тозаловчи фаррошлар қисқартирилгандан сўнг бу ерда йўлаклар, ахлат қутиларининг олдини тозалаш шу уйларда яшовчи фуқаролар зиммасига график асосида юклатилди. Бу эса ўзининг яхши натижасини беряпти.

Яна бир томони, ушбу маҳалла ҳамда «Гулистон» маҳалласида қишга тайёргарлик ишларида «Элдорадо» ҳамда «Нодир» фирмалари фаол иштирок этмоқдалар.

Маҳаллаларда истиқомат қилаётган отахонлар қиш фаслида чойхоналарда ҳордиқ чиқариб, бир пиёла чой устида суҳбат қуришлари учун етарли шароит яратиб берилияпти. «Олтин тепа» маҳалласидаги ташландиқ ер ҳашар йўли билан тозаланиб, отахонлар чойхонаси бунёд этилди ҳамда керакли жиҳозлар билан таъминланди. Ушбу маҳалла ҳудудидаги «Наврўз-94» қаҳвахонасининг ҳомийлигида «Қорасув» ариғининг бўйидаги ташландиқ ер тозаланиб, кексалар учун оромгоҳга айлантирилмоқда. Бу хайрли ишда фаолларнинг қўшаётган ҳиссаси катта бўлаётир. Йўлдош Охунбобоев номли маҳалла идораси эса туман ҳокимлигининг бевосита ёрдамида қурилиб, ён атрофи гулзор ва боққа айлантирилди. Шунга ўхшаш тадбирлар «Ўзбекистон» маҳалласида ҳам олиб борилмоқда.

— Ҳозирги бозор иқтисодиёти даврида уйини таъмирламоқчи бўлган, ёрдамга муҳтож фуқароларга жамғармамиз ҳисобидан моддий ёрдам ажратиб турибмиз, — деди Сайфулла ака суҳбатни давом эттириб. — Шу тариқа қиш фаслига тайёргарлик ишлари ниҳоясига етказилмоқда. Ўрни келганда шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, туман ҳокимлиги ушбу мавсумга яқиндан ёрдам бериб, ободонлаштириш ишларини ташкил этишда барча саъй-ҳаракатларимизни қўллаб-қувватламоқда. Туман ободонлаштириш бошқармаси ва санитария эпидемиология станцияси билан ҳамкорликда кўпгина ибратли ишларни амалга оширдик. Шу билан бирга муаммоларга ҳам дуч келяпмиз. Масалан, маҳалла оқсоқоллари ўз фуқароларини ҳашар йўли билан тозалик, ободонлаштириш ишларига жалб этиб, кўпинча йиғилган ахлатлар олиб кетилишига эришолмаяптилар. Бунинг сабаби, ҳудудий коммунал фойдаланиш бошқармалари аҳолидан ахлат ташиш учун ҳақ олсалар ҳам керакли техника воситаларини ўз вақтида етказиб беролмаяптилар. Улар ободончиликка доир ишлардан тобора четлашиб, асосий оғирликни фаолларга юклашяпти.

Ҳадемай, ўлкамизда изғиринли кунлар бошланади. Ана шундай синовли дамларга ҳозирдан пухта тайёргарлик кўрган жамоаларгина асло қийинчилик сезишмайди.

Кўриниб турибдики, Мирзо Улуғбек туманидаги маҳаллаларда туман «Маҳалла» жамғармаси раҳбарлигида кўплаб хайрли ишлар амалга оширилган. Бу эса албатта ўзининг ижобий самарасини беради.

Бахтиёр ДУСТХЎЖАЕВ,
Шавкат САЪДИЕВ.

** 1994 — Мирзо Улуғбек йили*

Темур ЎБАЙДУЛЛО

МУНАЖЖИМНОМА

Муқаддима

Юлдузлар самода, инсон ердадир,
Кўзи юлдўздаю, дил шуурдадир.
Орзулаб етолмас юлдузга ҳаргиз,
Шунданми ҳамиша мадҳи шеърдадир.
Юлдузлар им қоқар, келақол дейди,
Инсон қанот топиш ғамини ейди.
На қанот топди у кўкка муносиб,
На висол лаззатин ўйламай қўйди.
Жами мавжудотнинг гули, лоласи,
Саҳарлаб туради одам боласи.
Кўкка тикилади: очиқ бўлса шод,
Булутли бўлса гар оқар жоласи.
Бу не сир, бунда не ҳикмат бор экан?
Инсонга ажиб бир қисмат ёр экан.
Кўкка тикилмоқлик миллион йиллардан —
Бери унга қутлуғ ёдгор экан.
Туғилган заҳоти эркалаб, суюб,
Парвонаси бўлиб, ҳар лаҳза куюб.
Она меҳр билан олар қучоққа,
Жамолига боқар тўйиб ва тўйиб.
Илк бор қадамини қўяр тупроққа,
Улғайгач тор келар замин-гулбоқча.
Вужудида ёниб, ўтли ҳаяжон,
Нигоҳини қадар йироқ-йироққа.
Юлдузлар сайрини қилар ихтиёр,
Фалакка отилар ғайрати бисёр,
Ҳориб чарчайдию, ором олай деб,
Яна тупроқ сари қайтар бахтиёр.
Бу не сир, бунда не ҳикмат бор экан?
Инсонга ажиб бир қисмат ёр экан.
Кўкка интилмоқлик миллион йиллардан —
Бери унга қутлуғ ёдгор экан.
Фалакда кўп ҳилқат, сири пинҳона,
Кўз қисар юлдузлар имлаб жонона.
Инсон қанот ясар ўзига мудом,
Етсам дер фалакка, дил ёна-ёна,
Етаман, етаман, етаман, дейди,
Ахир бу заминда нетаман дейди.
Ўшал ёруғ юлдуз Мирзо Улуғбек,
Унга ер саломин элтаман дейди.
Фалакда аждодлар қутлуғ изи бор.
Нигоҳи юлдузу ойдек юзи бор,
Ҳар онда шивирлаб айтади само:
Кўкда Улуғбекнинг сирли кўзи бор.
Улуғбек деймину кўксим тешилар,
Вужудим шу лаҳза нурдек эшилар.
Мирзонинг юлдузи кўкда сайр этиб,
Ёронлар, бизларга қачон қўшилар?
Юлдузлар самода, инсон ердадир,
Кўзлари юлдузда, дил сурурдадир,
Орзиқиб тўтолмас юлдузни ҳаргиз,
Шунданми ҳамиша мадҳи шеърдадир.

Биринчи қўшиқ

АЙЁМИ НАВРЎЗ

Наврўз дала-қирга сеп ёйди хандон,
Наврўз нашъасидан ҳар юрак шодон.
«Наврўзда оламга келгандим шукур,
Бу Наврўз шавқи ҳам вужуд ичра жон».
Наврўз дала-қирга сеп ёйди шодон,
Наврўз нашъасидан ҳар юрак шодон.
«Келгуси Наврўзга борманми ё йўқ» —
Титраб ўй сўради Улуғбек Султон.
Ҳар томчи ёмғирда дон кўринади,
Ҳар қатим ёғдуда жон кўринади,
Бу не синоатдир, ҳар қизил гулда
Мирзонинг кўзига қон кўринади
Мирзонинг бехосдан кўнгли бузилар,
Дилида муножот ипга тизилар,
Ўғлининг беибо қилмишларидан,
Уятдан жигари-бағри эзилар.
Саройда ўрмалар илондек миш-миш,
Ғанимлар қонига киргизиб жунбуш,
«Наҳотки, юлдузим омаддан оғиб,
Наҳотки, фалокат буржига кирмиш?!»
Қўлида пиёла титрар ногаҳон,
Титраб кетар бирдан Улуғбек Султон...
Теваракда авжда кулгу, қийқириқ,
Наврўз дала-қирда сеп ёйган хандон.
Деҳқон далаларга қўш солар палла,
Шамоллар заминдан ўргилар палла,
Ялпизу исмалоқ энг суюк таом,
Авжида қийқириқ, қўшиғу ялла.
Ҳали Умар Ҳайём ашъори янграр,
Ҳали Ҳофиз сўзи нурдек жаранглар,
«...Кўнглимни овлолса туркни жонони»,
Оҳ, Турон қадрини Улуғбек англар.
Бобосин сўзларин унутолмас у,
Бобосин ўгити — фахрли туйғу:
«Эл ғамин ким еса — ул саодатманд,
Саодатманд — эл ғамин еса у».
Наврўздан нечаси ўтдику ёраб,
Эллик беш яқодин тутдику ёраб.
Минг йиллар наридан садо келади,
Садолар юракнинг ўтиму ёраб.
«Наврўзда туғилсанг, Наврўзда ўлсанг,
Ўлсангу шу замон бир гиёҳ бўлсанг.
Яшасанг, басма-бас хазон совуққа,
Гул очиб ҳамиша абадий кулсанг»...
Сесканар бундайин нохуш хаёлдан,
Хўплайди оҳиста чашми зилолдан,
Кўз ёшлар беадад тўкилган тупроқ,
Шунданми сувлари тотлироқ болдан.
Кўз ёшлар ниманинг белгиси эрур?
Қайда жанг, шу ерда кўз ёш тўкилур,
Ҳайҳот, минг жумбоқни ечган Султоннинг
Бир жумбоққа келиб тили тутилур.
«Самонинг минг битта сирини олдим,
Юлдузлар сеҳрини «Зиж»имга солдим.
Валек инсон қалбин сиру асрорин,
Ечолмай гунгу лол, ҳайратда қолдим».
Султоннинг хаёли расадхонада,
Юлдузлар суҳбати ила ёнадур,
Бир минг ўн саккизта чақнаган чироқ,
Ила мулоқоти ошиқонадир.
Хаёлидан кечар жанглар, суронлар,
Жангсиз ўтолмасму ёраб султонлар,
Бир салтанат учун бошидан ажрар,
Юртим деб ўкирган неча минг жонлар.
Уларнинг қонидан дарё бўлармy,
Инсофсизликдан зиёд риё бўларму?
Самарқанд чайқалар худди бир коса,
Унга осойишлик раво бўларму?!
Қўш дарё ораси бўлди бир жаҳон,
Мерос қолдирганди Темурдек арслон,
Бугун тахт дардида ёнар авлодлар,
Парчаланар аста забардаст Турон,
Questionsировнинг юлдузи сўниб боради,
Биров ҳажр ўтида ёниб боради.
Кимга тўй, кимларга буюрмиш аза,
Ажал шаробига қониб боради.
«Юлдузим тахтимдир» ўйлар Улуғбек,
«Шул менинг аҳдимдир», ўйлар Улуғбек,
«Зижи Кўрагоний» — юлдузлар баҳси,
«Энг олий бахтимдир», ўйлар Улуғбек.
Қўзғалар юраги питирлаб Султон,
От жиловин тутар маҳрам шу замон.
Теваракда авжда кулгу қийқириқ,
Наврўз дала, қирга сеп ёйди шодон,
Воажаб, жанглардан Мирзо толибдур,
Кўнгли юлдузларни тусаб қолибдур,
Дунёнинг лаззатин ваъда қилиб ул,
Белдан куч, кўзидан нурни олибдур.
Қуёш Машриқ сари ўрмалар аста,
Кузатар Улуғбек дили шикаста:
«Чиқсанг — тонг, ботсанг — тун қамрайди бизни,
Наҳот сенга бўлган умр вобаста!
Ботасан, Наврўзнинг бир куни ўтар,
Чиқасан, инсонни ташвишлар кутар,
Ҳар тунинг кимларга ором бахш этиб,
Ҳар тонгинг кимларга пасиба тутар...»,
Расадхона сари юрди бетоқат.
Кўнглида андуҳлар эди қатма-қат,
Намланиб борарди Мирзо соқоли:
«Қарибман, қарибман, йиллар бешафқат...».

Иккинчи қўшиқ

ЮЛДУЗЛАР СУҲБАТИ

Ўзин енгил сезди илмхонада,
Китоблар, юлдузлар ортиқ жонидан.
Юлдузлар суҳбати — кўнгил ороми,
Оламни унутар суҳбат онида.
Бугун ўйларига берди тамом эрк,
Топмади илмдан ортиқ зийнат, кўрк,
Самоват ошиғи буюк мунажжим,
Тушида ҳам кўрар Султон Улуғбек.
Фазога тикилди, ўт нигоҳида,
Юлдузлар ёнарди фалак тоқида.
Сен кимнинг юлдузи, дея сўрарди,
Хаёлга чўмганча Мирзо гоҳида.
Ўйлари юлдуздан-юлдузга елар,
Шукуҳи, шуъласи ила қалб тўлар.
Савол сўрар Мирзо фалакдан эса,
Оҳиста бир шивир, садолар келар;
«Мен бобонг Темурнинг юлдузи, Султон,
Ҳамиша беором тақдири Турон
Тинчимни олади ҳар нафас билсанг,
Авлодим руҳимни қилур оломон.
Пирпираб кетаман гоҳи сўнгудек,
Гоҳида қаҳрдан ўтдек ёнгудек,
Тож-тахт талаши кўкка етади,
Гўё суронларнинг чорлов бонгидек.
Ёраб, шу ниятда миндимми тулпор?
Ёраб, фарзандларим бунча чарс, беор,
Қўш дарё ораси — буюк салтанат
Бурдаланса ахир нондек бешумор.
Сендан сўранаман, азиз набирам,
Сенга талпинаман, бўлгил бокарам,
Буюк салтанатни чиқарма қўлдан,
Буюк, ҳур Ватанда бор иқбол, болам».
«Тож-тахт иштиёқи дилни ёққанлар,
Оламга молу ҳирс ичра боққанлар,
Соҳибқирон бирла асло иши йўқ,
Бўйнига тавқи лаънат таққанлар...
Яшаб бу оламда нималар кўрдим?
Буни на ўзимдан, на ўзгадан сўрдим,
Ёв босса қўлимга қиличим тутиб,
Тинч онда илму фан боғида турдим».
Мирзо варақлайди оҳиста китоб,
Нигоҳи қадалар юлдузга шу тоб:
Юлдузлар, юлдузлар, орзумсиз яккаш,
Жамолингиз очинг, айламанг итоб.
Ўйлари юлдуздан юлдузга елар,
Шукуҳи, зиёси ила қалб тўлар,
Савол сўрар Мирзо фалакдан эса
Оҳиста бир шивир садолар келар:
«Мен отанг юлдузи Мирзо Шоҳруҳман,
То абад бошингда парвона руҳман.
Болалик чоғингдан зукко бўлдинг сен,
Ўйнаб кулолмадинг боладек шўх-шан,
Умидим сендайди, бўлдинг Султонсан,
Талотўплар ичра беором жонсан.
Қанийди жисмимга жон ато бўлиб,
Қошингга борсаму меҳрингга қонсам,
Ҳар қадамда учрар ғаддор ёвузлар,
Улар одамзотга шўру бад кўзлар.
Бир қўлингда қилич, бир қўлингда илм,
Дилингдан учади оташин сўзлар.
Ҳай аттанг, ёнингда бўлсам нетарди?
Олим бўлсанг, фахрга тўлсам нетарди?
Бир олим дунёга юз йилда келар,
Ўрнингга мен ўзим ўлсам нетарди?»
«Нени сўзламоқда менга бу қадар,
Юлдузлардан очиб бир маҳзун дафтар...
Ўлмадим? — сесканди Мирзо Улуғбек, —
Ўлмагимдан воқиф эрурму падар?!
Ўзимчи? Ўзимда адолат борму?
Диёнату инсоф ҳамиша ёрму?
Абдуллатиф жангда қилса жонбозлик,
Абдулазиз дедим, шу ихтиёрму?
Бечоранинг кўнгли синди ўшал он,
Ҳаттоки менга ҳам бўлмасди осон,
Мирзо қилмишидан бўлди пушаймон,
Қанчалар кеч — дилдан ўтди шу армон.
«Абадий эмасдир, бошимда давлат,
Кимлардир буралар кўнглимни овлаб,
Бир ёнда волидам Гавҳаршодбегим,
Тахтимга ўтирса Алоуддавла.
Юлдузлардан ўзга ишим қолмади,
Руҳлардан азизроқ кишим қолмади.
Баҳорни яшадим Аллоҳга шукур,
Ёраб, наҳот битта қишим қолмади?!»,
Юлдузлар жимирлаб сира толмайди,
Улуғбек улардан кўзин олмайди:
«Наҳотки оламда душманим беҳад,
Наҳотки тинчгина яшаб бўлмайди?
Ҳар ким ерму экан луқман ҳалол,
Биров оғу тутар, биров эса бол,
Гоҳ оғу, гоҳ асал қолдан тойдирар,
Шундоқ топар экан умр ҳам завол,
Нечук эргашасан ажал шарпаси,
Тарк этмас мени ҳеч яшаш ҳаваси,
Бул умрим қайиғи сузар ҳар маҳал,
Ҳали кўп баҳорнинг келур нафаси».
Мирзо хаёллардан толди ниҳоят,
Кўкда ёлғиз Чўлпон қолди ниҳоят,
Оппоқ тонг бўзариб келарди аста,
Осмоннинг чироғи ёнди ниҳоят,
«Куйдир, куйдир қуёш дилда ғамимни,
Ғанимат айлама ширин дамимни.
Ҳали юмушларим бисёр кўп ахир,
Нур ила йўғиргин сен қаламимни.
Токи юлдузларни ёрқинроқ битай,
Токи тўрт улусни яққалам этай.
Қирқ йил султонлигим қатим нурингча,
Тилагим: бир қатра нур бўлиб кетай».
Осмонда жилвагар нурлар ўйини,
Мирзонинг дилида андуҳ қуюни,
Одамлар қаҳ-қаҳа отиб ўтадир,
Бахтиёр ўтказиб Наврўз тўйини.
Ёлғиз мунажжимни қуршаган гирдоб,
Айлайди ҳар ишда Темурий шитоб,
Юмушлари беҳад, барчаси муҳим,
«Зижи Курагоний» битар бобма-боб.
Қанийди вақт танобин ортга бурсайди,
Юлдузлар-ла ҳаргиз суҳбат қурсайди,
Ҳар саҳар Мирзога ҳасрат келтирар,
Қанийди, оҳ тонглар отмай турсайди.

Учинчи қўшиқ

МУНОЖОТИ СУЛТОН

Мулки Турон ичра озурда жонман,
Гоҳ ҳоки туробман, гоҳо осмонман.
Илмга бел боғлаб турсам — аллома,
Тож-тахт ташвишида эса султонман.
Ёвларга бас келдим биланиҳоя,
Жангларим салтанат учун ҳимоя.
Бобом васиятин дилда сақларман,
Йўқса расадхона менга кифоя.
Илмни ҳимоя этди қиличим,
Бу эди виждоним, султонлик бурчим.
Ҳар томчи қонда мен кўрдим ўзимни,
Нетай, разолатга етмади кучим.
Замин ташвишлари мени тўйдирди,
Минг битта ҳийлалар ўтда куйдирди,
Оромимни топдим чексиз самодан,
Юлдузлар ўзига чорлаб, суйдирди.
Олис болалигим кирар тушимга,
Тож бўлар гоҳида иқбол қушимга.
Олиб кет дегайман, мени олиб кет,
Мижжамда ёш қотар келсам ҳушимга.
Темурийзодалар насли улуғдир,
Улуғдир, вале туғёнга тўлиқдир.
Темур қўли билан қурилган ўлка,
Минг битта ҳавасманд шоҳга йўлиқди
Азалдан бормикин ғараз, адоват,
Нечун ожиз қолар инсоф, адолат?!
Ёмонга йўлдошлар топила қолар,
Яхшига йўлдошни топмоқ қиёмат.
Бошимни чопарлар, сезади кўнглим,
Бормайди гоҳида бир ишга қўлим.
Билсайдим, қай жойда кимнинг дастида
Тугаркин ғамбода бу умр йўлим.
Ҳар нечук тарихда номим қолажак,
Ёзган ҳар сатримда комим қолажак.
Давроним қазога бурганида юз,
Тонгим менла кетар, шомим қолажак.
Шомимки, юлдузлар унда чароғон,
Юлдузлар минг ҳайрат, самовий бир жон.
Фарзандларим каби менга азиздир,
Ҳамсуҳбат, ҳамдардим, мунис, меҳрибон.
Ёронлар, ҳақ йўли асл йўл эрур,
Юмуш бажаргувчи қадоқ қўл эрур.
Менинг орзуларим бир маржон бўлса,
Армонларим мисли жала, дўл эрур.
Бир жала, тоабад қуюлиб тургай,
Заминга тош каби тегиб, бош ургай,
Бир оқил заҳмат-ла машварат тузса,
Айшини минг нодон совуриб сургай,
Оқил авлодларим, кўкка боқинглар,
Фалакда қалбимдан кўчган чақинлар.
Мени кўрмак бўлган кимса бор экан,
Дастлаб илм бирла дилни ёқинглар.

Тўртинчи қўшиқ

ТАХТ ВА БАХТ

«Мунча жилвалисан эй сен тожу тахт,
Бировни шод қилдинг, бировни бебахт.
Жилванг кўз ёндирар, сенга етай деб,
Дилга ўрнашади шайтоний бир аҳд.
Биров сенга етди, давронлар сурди,
Бировни полвондек кўтариб урдинг,
Оға-ини сени қилганда талаш,
Бир четда томоша айладинг, турдинг.
Биров сенга етар ширин жон билан,
Биров шукур билан, бурда нон билан,
Кўзи қонга тўлган ёвуз юраклар,
Сени чўмилтирар кўпроқ қон билан.
Ё фалак, нонингдан қонинг мунча кўп.
Аё тахт, олажак жонинг бунча кўп!
Менку ўтар бўлдим дунёдан бебок,
Бедор, беҳаловат онинг бунча кўп!»
Мирзонинг кўзига ёшлар келади,
Отилган таъналар, тошлар келади.
Умр отилган ўқ, беадад йўллар,
Самарқанд, Ҳироту, Шошлар келади.
Тақдир ятатай деб юрак долғада,
Қачон бу иқболим ёруғ болқади,
Дея ўтга-чўққа уринар одам,
Охири товба деб қўллар ёқада.
«Тархи замин туздим юртлар унда жам,
Уммонлар, тоғлар ҳам бўлди мужассам,
Ҳайҳот орзуинг не, дилингда не бор,
Билмадим, билмадим ердаги одам.
Юлдузлар сайрини айлаб ихтиёр,
Кўкка қадаб кўзни, бўлиб бахтиёр,
Сезмабман қўлимда тутган косамда.
Инсоний меҳр бор, морий оғу бор.
Шул меҳр сабаб қирқ йил шоҳман, бас,
Қирқ йил шоҳлик ахир мангулик эмас,
Ажаб қирқ йил ичра ёниб юрагим,
Қирқ лаҳза осойиш айлади ҳавас,
Ёраб, қирқ лаҳзалик осойиш қани?
Гоҳ сўлдан, гоҳ ўнгдан тиғ урди ғаним,
Ғанимлар қўлида бўлиниб кетди,
Буюк мулки Турон — менинг ватаним.
Тақдир азал олдида бир бечораман,
Ахир кимларга мен дилни ёраман.
Тонгла маҳшар чоғи қайси юз билан,
Бобом ҳузурига не деб бораман.
Бекадр фарзандлар, беор фарзандлар,
Сизга кор қилмади ўгитлар, пандлар,
Ҳар бирингиз юртга устун эдингиз,
Устунлар қулади, юрт еди пандлар,
Кимлардан олдингиз сабоғу ҳикмат?
Сабоғингиз эрур кони захм, иллат.
Не бўлар оқибат, ўзбошимчалик —
Пойида хор бўлди буюк бир давлат.
Аттанг, қаҳр қилсам бўларди бошдан,
Зулмни ор тутдим қаридан, ёшдан.
Шоҳлик мартабасин қўйсайдим баланд,
Мовароуннаҳр боши бўларди тошдан.
Унда олимлигим не бўлар эди?
Ҳикматлар конига қон тўлар эди.
Румийдек беназир устоди аввал,
Қушчидек шогирдлар нақд ўлар эди.
Тикланмасди унда Байтул ҳикмат ҳам,
Мадраса, кошона қуриларди кам.
Нечун мени бундоқ яратдинг ахир,
Йиллар гирдобида ҳаллоқи олам?!»
Мирзо Улуғбекнинг ўйи бепоён,
Юрагин дард эзар, эзар беомон.
Қирқ йиллик хазина илму ҳикматнинг,
Улуғбекдан кейин тақдири аён.
«Расадхонани ҳам топтаб бузарлар,
Жоҳиллар оқилларни хўрлаб, эзарлар,
Тархи замин парча-парча бўлади,
Сўнгра зўр бир базм жамшид тузарлар.
Али Қушчи отлиқ аллома нетар,
Сўзсиз ўзга юртга бош олиб кетар.
Буюк алломалар руҳи поклари,
Охири беомон ёқамдан тутар».
Мирзони эзади сўнгсиз хаёллар,
Минг йиллик тошёнғоқ каби саволлар.
Ташқарида эса баргни учириб,
Ўйнайди-ўйнайди кузги шамоллар.
«Ёраб, ниятимнинг рўёбин қаранг,
Наҳотки кузакка етолдим аранг,
Эй, тахт сендан кечдим қилмадинг вафо.
Юлдузлар, чарақланг этмасдан саранг.
Фарзандим шу тахтдан бахтини топсин,
Бахтим деб от минсин, шамширин чопсин,
Майлига мен сокин юрай юлдуздек,
У эрса эгнига кимхоблар ёпсин.
Бахтим юлдузимдир, бесон, бесаноқ,
Ҳар оқшом бошимда пайдо ярқироқ.
Не ажаб эллик беш йиллик умримда,
Топмадим улардан ҳамроҳ яхшироқ,
Бир минг ўн саккизта юлдуз изимдир.
Энг яхши китобим, қутлуғ сўзимдир.
Шоҳ бўлиб сенга мен не туҳфа этдим,
Халқим, юлдузларим, нурли юзимдир.
Тож-тахтдан лаззат олганлар бот-бот,
Тахт билан бахт топинг майли, умрбод,
Мен юлдузлар сари солдим йўлимни,
Хайр эй, тожи тахт, салом коинот!

Бешинчи қўшиқ

СЎНМАС САДО

Одамзод яшади, ўт сўзлар қолди.
Аржуманд ўғиллар, ҳур қизлар қолди.
Мендан нима қолди дея сўрганлар,
Мендан осмон тўла юлдузлар қолди.
Нетай кўп кўрдику чархи кажрафтор,
Алвидо, Самарқанд, беҳишти гулнор,
Алвидо, йўлларим кўп олис ҳали,
Алвидо, эй қалам, арабий тулпор.
Мен кетдим бепоён самовот сари,
Ернинг муҳаббати қалбимда бари,
Фалакдан заминга боқурман ҳар дам,
Алвидо, она юрт, замин гавҳари.
Юлдузлар, абадий орзум эдингиз,
Бизни ардоқлагин ҳар зум дедингиз.
Таъна қилманг асло инсон зотига:
Мирзодек юлдузнинг бошин едингиз.
Қузғунлар не-не бургут лошин емаган,
Ғаддорлар кимларнинг бошин емаган!
Ажабо, барчанинг кўзи бировда,
Тинчгина ўзининг ошин емаган.
Мен кетдим, фикри кўп олийлар келар,
Нияти ёмондан холилар келар.
Адолат, диёнат туғин кўтариб,
Хожалар, аҳрорлар, валийлар келар.
Марддан-мард туғилар, ғолибдан-ғолиб,
Замин ҳувилламас даҳосиз қолиб,
Мен кетдим, Мирзо Улуғбек эрур,
Илм даргоҳида ҳар битта толиб.
Ўнлаб асрларнинг кўп қиссалари
Нилий гумбазларнинг бўёғидадир,
Ўтмишнинг беадад дод ғуссалари,
Ҳануз одамзоднинг қулоғидадир.
Саҳар чоғларида шабнам, мисли ёш,
Андуҳли кўнгиллар булоғидандир,
Бегуноҳ кесилган минглаб кесик бош.
Воажаб, дарахтлар бутоғидадир.
Чўнг бир харсанглардан оғирроқ алам,
Саҳроларнинг лошхўр шум зоғидадир.
Яшамоқ умрнинг фалсафаси ҳам,
Қирмизи гулларнинг дудоғидадир.
Орзу, армонлари ҳар маъсум дилнинг,
Ушбу гўзал дунё қучоғидадир,
Ҳикояти кечган минг-минглаб йилнинг,
Қурган расадхонам пештоқидадир.
Билсангиз дунёнинг ором, лаззати,
Ёшлик деб аталган алп чоғидадир,
Унутманг, самонинг илму сирлари,
Мирзо Улуғбекнинг сабоғидадир.
Сабоқким ардоқлаб, асрар фасллар,
Уни қадр айлар фозил асллар,
Сизга мерос қолди мендан илм, фан,
Султон изин орзу қилган насллар.
Мен кетдим, меҳри кўп қайноқлар келар,
Наврўздек юраги булоқлар келар,
Қўлида коинот калитин тутиб,
Нияти тонг каби оппоқлар келар.
Юрагингда турсин доим бир армон,
Улуғбекдан васият шу дегин ҳар он;
Оёғинг заминдан узилмасин ҳеч,
Юлдузларни кўзлаб яша, эй инсон!

Хотима

Ғазал мулкидаги беназр султон,
Бойқаронинг асл дўсти қадрдон,
Хуросон тахтининг пушти паноҳи,
Ҳали олдиндайди навобахш инсон,
Ҳали олдиндайди ғамгузор Бобур,
Юрт тузай деб ният қилган баҳодир,
Ҳиндистон тахтида қуёшдек порлаб
Жаҳонни лол этган, истеъдод нодир,
Ҳали олдиндайди сўнгги шаҳзода,
Ичишиб саҳардан кеч қадар бода,
Буюк юрт тизгинин қўлидан бериб,
Ғариб бўлиб қолган ночор, афтода.
Фақат Улуғбекнинг сўнди чироғи,
Олти юз йил битмас унинг фироғи,
Ким фалак тоқига қўяди нарвон?
Заминдан узилмас бир дам қароғи,
Бир минг ўн саккизта юлдуз кашф этди,
Уларнинг номини суюб васф этди,
Мирзо Улуғбекнинг узилган боши,
Самога юлдуздек отилиб кетди.
Бир минг ўн тўққизи менинг юлдузим,
Кашф этади қачон мард ўғил-қизим?
Сиру асроримни ечгани ҳамон,
Заминда пайдо бўламан ўзим.
Ҳали бу юлдузни ҳеч ким кашф этмас,
Ҳали бу юлдузнинг озори битмас,
Кўкда юлдузларнинг саноғи бордир,
Бу юлдуз дардига саноқлар етмас.
Ҳали пинҳонадур самоват сири,
Кўмак бер, қўллагин эй дайр пири!
Самога қўл чўзар бир кун иншооллоҳ,
Озод Ватанимнинг азамат шери,
Унгача Улуғбек кўкда интизор,
Унгача самодан боқар беозор,
Фалакда нигоҳи қолган ватандош,
Мунажжим ҳаққига дуо эт такрор!

** Ёдномалар*

НАБИ ҒАНИЕВ ДЕГАНДА...

Ўзбек киносининг олтин фондидан жой олган «Тоҳир ва Зуҳра» фильмини ҳар гал томоша қилганимизда ўзбек халқининг ўтмишдаги ҳаёти ҳаққоний акс эттирилганлигининг гувоҳи бўламиз. Ўзбек киноси асосчиси, атоқли режиссёр Наби Ғаниев томонидан яратилган ушбу картина яқин келажакда ўзининг 50 йиллигини кенг нишонлайди. Ажойиб иқтидор эгаси Наби Ғаниев 49 йил умр кўрган бўлса-да, «Насриддиннинг саргузаштлари», «Йигит», «Иккинчи хотин», «Юксалиш», «Шижоатли дўстлар», «Фарғона қизи» каби фильмлари билан киномиз тарихида ўчмас из қолдирди. У айниқса миллий характерни очишга жуда уста эди.

Яқинда Ўзбекистон Кинематографчилар уюшмаси томонидан Наби Ғаниев таваллудининг 90 йиллигига бағишланган кеча ташкил этилди. Шу куни пойтахтимиздаги Кинематографчилар уйи кино мухлислари билан гавжум бўлди. Бу ерга кираверишдаги режиссёр турли йилларда суратга олган фильмлар ва ўзи ижро этган роллардан ташкил топган кўргазма кўпчиликнинг эътиборини ўзига жалб қилди. Ушбу тадбир кино мухлисларининг ҳақиқий байрамига айланиб кетгани яққол сезилиб турарди.

Таниқли киношунос олим Ҳамидулла Акбаров саҳнага Наби Ғаниевнинг умр йўлдоши Маҳсума ая, фарзандлари Дўлан ва Чаросхон, набираси Шаҳноза Ғаниеваларни таклиф этганда гулдурос қарсаклар янгради. Наби ака ҳаёт пайтида ёзиб қолдирган, Маҳсума ая томонидан кўз қорачиғидек сақланиб келинаётган хотира дафтаридаги ёзувлар тўплангланларга илк бор ўқиб эшиттирилди.

Шундан сўнг Наби Ғаниевнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида ҳикоя қилувчи ҳужжатли фильм намойиш этилди.

Шу кунги учрашувга иқтидорли режиссёр билан бирга ишлаган, унинг сермашаққатли меҳнати, бой қобилиятидан баҳраманд бўлган кино ижодкорлари ҳам келишган эди.

— Мен аслида тиббиёт ходими бўлмоқчи эдим, — деди биринчи бўлиб сўз олган кинорежиссёр Шуҳрат Аббосов. — Тиббиёт техникумида билим олаётган чоғимда поччамникига Наби ака меҳмон бўлиб келиб қолдилар. У киши: «Техникумда ўқиб туриб жуда кўп ролларни ўйнабсан, ҳатто кўрикда ҳам ғолиб чиқибсан. Менга бир дастёр ёрдамчи керак, бормайсанми?» — деб сўрадилар. Мен рози бўлдим. У кишига ёрдамлашиб юриб, биринчи марта актёр сифатида кинода суратга тушдим. Режиссёр, халқ артисти, давлат мукофоти соҳиби бўлишимда устозим Наби ака Ғаниевнинг хизматлари жуда катта.

Кечада шунингдек, Ўзбекистон халқ рассоми Рўзи Чориев, кинорежиссёр Темурмалик Юнусов, Наби Ғаниев суратга олган фильмларда ролларни ижро этган актёр Машрабхон Юнусов, Маҳсума ая Ғаниева, Дўлан Ғаниев ва бошқалар сўзга чиқишиб, ўз хотиралари билан ўртоқлашдилар.

Учрашувдан сўнг Ўзбекистон Киноижодкор уюшмаси томонидан суратга олинган «Гуноҳ» фильми намойиш этилди.

Саъдулла ШОДИЕВ.

● **СУРАТДА:** Наби Ғаниев (чапда) фильмни суратга олиш жараёнида.

** Спорт янгиликлари*

ҲАКАМЛИК СИРЛАРИ ЎРГАТИЛАДИ

Шаҳримиздаги 169-мактабда Тошкент шаҳар халқ таълими бош бошқармаси, Ўзбекистон футбол федерацияси, Республика ҳакамлар уюшмаси ташаббуси билан 8—10-синф ўқувчиларидан 35 нафар йигит танлаб олинди. Уларга уч йил мобайнида ҳакамлик сирлари ўргатилади. Танлаш мобайнида асосий эътибор ўсмирларнинг жисмонан бақувватлиги, назарий билимларининг кучлилигига қаратилди. Бу ташаббусдан асосий мақсад ўзбек футболини малакали мутахассислар билан таъминлашдан иборат. Машғулотларни республика тоифасидаги ҳакамлар, Ўзбекистон чемпионати ўйинларининг назоратчи ҳакамлари, Ахбор Имомхўжаев, Носир Раҳмонов, Назир Ризаметов, Гигант Ғиёсов каби ўз ишининг усталари олиб борадилар. Бу ташаббус ўзбек спорт тарихида илк ҳодиса экани билан ҳам диққатга сазовордир.

ЧЕРЯЗОВА ЯНА САФДА

Фристайл бўйича жаҳон чемпиони, жаҳон Кубоги соҳибаси, Олимпиада чемпиони Лина Черязова АҚШдаги касалхоналардан бирида даволангач куни кеча «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпаниясига қарашли Москва — Тошкент йўналиши бўйича учувчи ИЛ-86 самолётида Тошкентга етиб келди.

Аэропортда Линани Ўзбекистон жисмоний тарбия ва спорт Давлат комитети вакиллари кутиб олдилар. Машғулот пайтида олинган оғир жароҳатдан сўнг эндигина оёққа турган Лина Черязова шу йилнинг декабрь ойида Франциянинг Тулуза шаҳрида бўлиб ўтадиган Жаҳон Кубоги баҳсларига тайёргарликни Тошкентда ўтказади.

МАҲАЛЛАЛАР ЎРТАСИДА МУСОБАҚА

Республика «Маҳалла» хайрия жамғармасининг Тошкент шаҳар бўлими бошқаруви ташаббуси билан пойтахт маҳаллалари ўртасида спартакиада бўлиб ўтди. Югурувчилар баҳсида Ҳумоюн маҳалласи вакили 63 ёшли Фёдор Сервухин ғолиб чиқди. Волейболчилар баҳсида эркаклар ўртасида Қушбеги маҳалласи вакиллари, аёллар ўртасида «Парвона» маҳалласи вакиллари биринчи ўринни эгаллашди.

Мини-футбол мусобақасида «Оқлон» маҳалла командасига бас келадиган топилмади.

Шуҳрат ЗОҚИРОВ.

Чилонзор тумани ички ишлар бошқармаси ҳудуд катта нозири, милиция майори Ғайрат Абдураҳмоновни чин маънода бахтли инсон дейиш мумкин. Ғайрат ака ўзи хизмат қилаётган ҳудудда каттаю кичикнинг яқин ҳамфикри, маслакдоши, ёрдамчиси. Уни маҳалладагилар «Бизнинг мелиса йигит» деб ҳурмат қилишади. «Мелиса йигит»нинг Чилонзор туманидаги 18—19-мавзелардаги олиб бораётган ишлари ҳақиқатан ҳам таҳсинга сазовордир.

Ғайрат Абдураҳмоновнинг қўл-қаноти, энг яқин ёрдамчилари ҳам маҳалла фаоллари. Чилонзордаги бу икки мавзеда маҳалла вакилларидан иборат бўлган 65 та постлар мавжуд. Кўпгина жанжалли масалаларга айнан ана шу постларда нуқта қўйилади.

Ҳудуд нозирлари — милиция катта лейтенантлари А. Липатов, Е. Короличенко ва Т. Нуракбоевларнинг саъй-ҳаракатлари эвазига бу ҳудудларда жиноятчилик ўтган йилга нисбатан бир мунча камайди, жамоат тартибини сақлашда қатор самарали тадбирлар амалга оширилди. Биргина шу йилнинг саккиз ойи ичида 18 та жиноят очилиб, 8 та жиноий иш судга жўнатилди. Қонуний жазодан қочиб юрган 6 нафар жиноятчи қўлга олинди. Шулардан 4 нафари муқаддам судланганлардир.

** Таянч шохобчаларида*

ҲАМФИКР ВА ЁРДАМЧИ

Ҳудудда 19 нафар спиртли ичимликка муккасидан кетганларнинг 4 нафари даволаниш учун жўнатилди. 45 нафар ишсизнинг борлиги аниқланиб, 20 нафарига ишга жойлашиш учун ёрдам кўрсатилди. Фуқаролардан тушган 44 та ариза ва шикоятлар текширилди. 17 нафар дайди ушланди. Майда безорилик учун 113 та қайднома тузилди. Ичкиликбозликка қарши кураш тартибини бузганлик учун 519 та, паспорт режимини бузганлик учун 451 ва бошқа қоида бузарликлар учун 314 та қайднома тузилиб чоралар кўрилди.

Биз бу рақам ва далилларни келтириб сизни асло зериктириб қўйиш ниятида эмасмиз. У бир томондан кераксиздай туюлиши мумкин. Лекин мантиқан олиб қарасангиз шу ишларни бажариш учун ҳам инсон ҳаётининг озмунча қимматли дамлари сарф бўлмайди.

— Кимгадир милициянинг иши осондай туюлиши мумкин, — дейди биз билан суҳбатда Ғ. Абдураҳмонов. — Аслида эса у одамдан кўп куч талаб этади. Жиноятчи билан юзма-юз ё ҳаёт, ё мамот бўлиб турганда кимнинг ким эканлиги билинади. Милициянинг нони ҳалол. Уйда кўними йўқ. Эрталаб чиқиб кетса қачон қайтиб келиши даргумон. Милиция менга ҳаёт қандайлигини ўргатди. Қолаверса шу касб орқасидан ҳаётда ўз йўлимни топиб олдим, эл орасида обрў-эътиборим ошди. Айтмоқчиманки, бу касбга меҳр қўйиб уни ардоқласанг ҳеч қачон юкинг ерда қолмайди.

— Ҳудудда қилгилигини қилиб қўйиб, тавба қилганлар ҳам учраб турадими?

— Бундайлар бор. Иккитасини айтиб бера қолай. Исмларини шартли равишда Нодир ва Сергей деб атайман. Сабаби, улар энди умуман жиноят қилмасликка ваъда беришган. Нодир ўзидан каттароқ ёшдагилар орасига тушиб қолиб ўғирлик қила бошлади. Охири қўлга тушди. Мен унга ўғирликнинг охири хўрлик бўлишини кўп тушунтирдим. Нодир жазосини олди. Муддати тугагач биринчи бўлиб менга учрашди. Қайтиб ўғирлик, жиноят қилмаслигини айтди. Уни ишга жойлаштириб қўйдик. Ҳозир бинойидай ишлаяпти. Оилали. Яқинда фарзандли ҳам бўлиб қолади.

Сергейнинг қисмати ҳам шунга ўхшаш. Ўғирлик қилгани учун жазосини олди. Кўп бор қилган ишлари учун афсус чекди. Билсангиз сўнгги пушаймон ўзингга душман. Жазо муддати тугагач, уни ҳам пойтахтимиздаги ишлаб чиқариш корхоналаридан бирига ишга жойладик. Ишлаяпти. Ҳатто, раҳбарларидан сўрасак энг яхши ишчилардан бири дейишмоқда. Бундай воқеалар менинг ҳаётимда жуда кўп бўлган, — дейди Ғайрат ака кулиб.

Биз тиниб-тинчимас ҳудуд катта нозири ишларидан айрим лавҳаларни келтирдик, холос.

Мурод АБДУШУКУРОВ.

ЧЕК ҚЎЙИЛДИ

Пойтахт милицияси ходимларининг тезкор тадбирлари натижасида миллий хавфсизлик хизмати билан ҳамкорликда Тошкент шаҳрида қонунга зид равишда яшаётган МДҲ давлатларининг фуқаролари қўлга олинди.

Текширишлар натижасида шу нарса аниқландики, улар фуқаролик қонунларимизни қўпол равишда бузишган. Шунингдек, яшаётган хонадонларидан гиёвандлик моддалари топилди. Қўлга олинган фуқаролардан бирининг уйидан эса чет эл валютаси, кўп миқдорда пул, турли хил ўқотар қуроллар ва бошқа жанговор воситалар чиқди. Улар орасида «Маузер» русумли 7,65 калибрли тўппонча, 23 миллиметрли қўлбола тўппонча, Ф-1 гранатаси, кўп миқдорда ўқ-дорилар, хорижда тайёрланган капсуллар, турли ҳажмдаги ўткир тиғли ханжарлар каби қурол-аслаҳалар бор эди.

Ушбу тадбирни амалга оширишда Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармасининг жиноят-қидирув, кириш, чиқиш ва фуқаролар, давлат автомобиль назорати бошқармалари, эксперт-криминал бўлими, патруль хизмати полки ходимлари фидокорлик намуналарини кўрсатишди.

Гиёвандлик моддалари ва ўқотар қуроллар сақлаган кимсалар устидан жиноят иши қўзғатилган. Ноқонуний равишда пойтахтимизда истиқомат қилаётган хорижий фуқароларга ҳам қонуний чоралар кўрилади.

Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси матбуот хизмати.

02:
* ХАБАРЛАР
* ҲОДИСАЛАР

ЎҒИРЛИКНИНГ ҲОЛИ ВОЙ

Инсон қилган ўз хатосидан тегишли хулоса чиқармасдан, қинғирлигини давом эттираверса шундан ёмони йўқ экан. Валижон Қаландаров ва Дилшод Иброҳимовлар ёш бўлишига қарамай муқаддам судланган эди. Бироқ озодликка чиққач ҳам уларнинг ақллари кирмади. Бу гал уларнинг кўпгиллари машина ўғирлаб, уни мўмайгина пуллаб тaралла-бедод ҳаёт кечиришни истаб қолди. Шу мақсадда жиноий тил бириктириб, қулай вазиятни пойлай бошлашди.

Кўришдики, Собир Раҳимов тумани, Тансиқбоев даҳасидаги 14-уй олдида фуқаро О. Собировга тегишли ВАЗ-2101 русумли, давлат белгиси Ю 43—03 ТН рақамли машина қаровсиз ҳолда турибди. Яқин атрофда эса ҳеч ким йўқ. Жиноятчилар узоқ ўйланиб ўтиришмади. Валижон машина ойнасини бузиб эшикни очди. Қаландаров эса рулга ўтириб автоуловни ҳайдаб бориб бирор бир қарорга келгунларича уни яшириб қўйдилар.

Машина ўғирланганлиги ҳақидаги хабар келгач, Собир Раҳимов тумани милиция ходимлари дарҳол жиноятчиларнинг изига тушдилар. Бутун вазият яхшилаб ўрганиб чиқилиб, барча зарур воситалар ишга солингач моҳир тартиб посбонлари иккала машина ўғрисини ашёвий далил билан ушладилар.

Яқинда ушбу жиноий иш Собир Раҳимов тумани халқ судида Ф. Шодмонов раислигида кўриб чиқилди. Ва содир этилган жиноятнинг оғирлиги, судланувчилар илгари ҳам жазога тортилиб ўзларига тегишли хулоса чиқармаганликларини эътиборга олган ҳолда В. Қаландаров 13, Д. Иброҳимов эса 12 йилга қамоқ жазосига маҳкум этилдилар.

Ҳасан НОСИРХЎЖАЕВ,
ҳуқуқшунос.

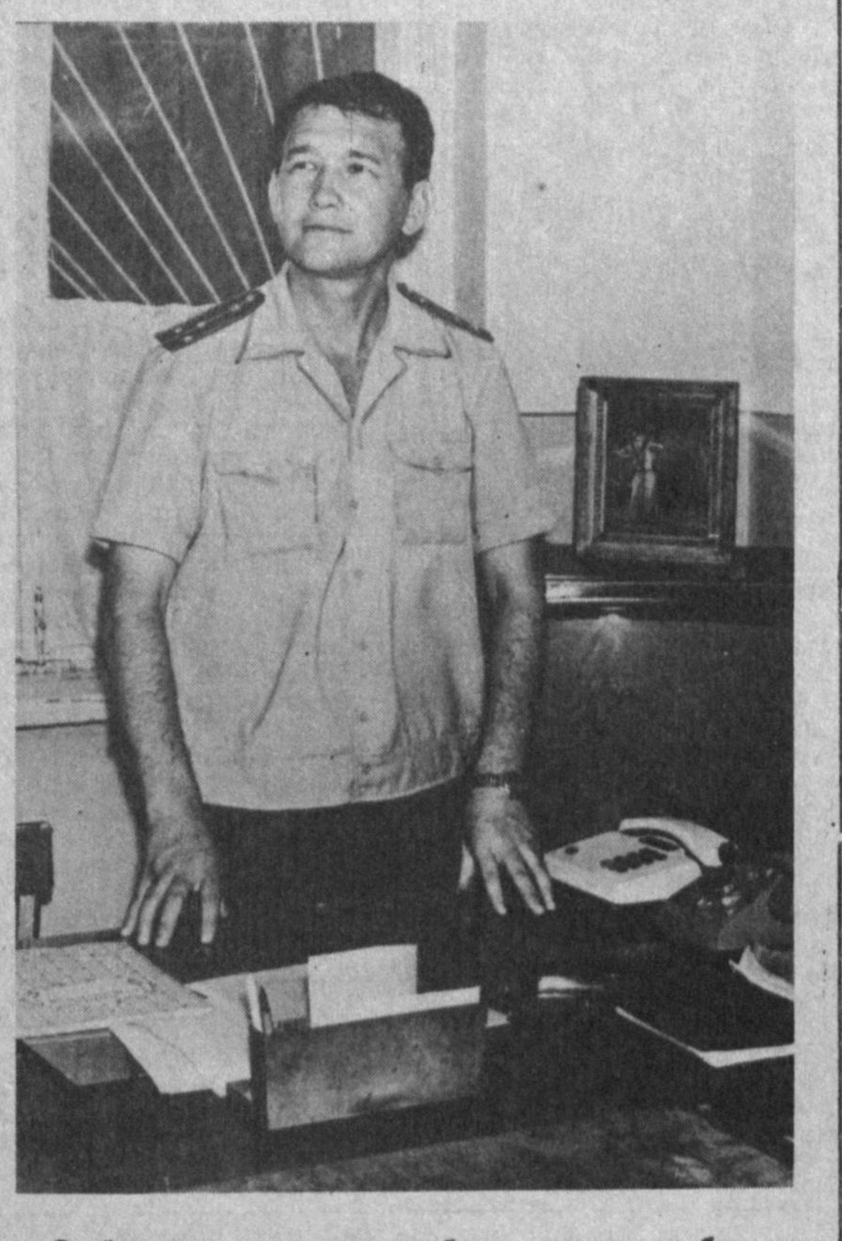

Осойишталигимизни таъминлаб турган ҳуқуқ посбонларига қанчалик раҳматлар айтмайлик, барибир кам. Сабаби уларнинг ишларини унча-бунча одам бажаролмайди.

Ана шундай масъулиятли вазифани 14 йилдан буён ардоқлаб келаётган инсонлардан бири Собир Раҳимов тумани, Қорақамиш 1/3 даҳаси ҳудуд нозири, милиция катта лейтенанти Мирсобит Мирқодировдир. Ўтган давр ичида Мирсобит ака халқимиз тинчлигини муҳофаза қилишда кўп маротаба мардлик намуналарини кўрсатди. Шунинг учун ҳам М. Мирқодиров номини у хизмат қилаётган маҳаллалар аҳли, таниш-билишлари ва қолаверса Собир Раҳимов тумани ички ишлар бошқармаси ходимлари ҳурмат билан тилга олишади.

СУРАТДА: ҳудуд нозири Мирсобит Мирқодиров.

Козим Ўлмасов олган сурат.

Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси ходимлари, милиция катта лейтенантлари Алишер Қодиров (чапда) ҳамда Абдусамад Ғуломовлар фидойи эл посбонлари қаторига киради. Улар яқинда хавфли жиноятчиларни қўлга олиш борасида кўрсатган жасоратлари учун юртбошимиз Фармонига кўра «Жасорат» медали билан тақдирланишди.

Абдураҳим Халилов олган сурат.

** Ҳукм ўқилди*

КЎПЧИЛИКНИНГ ҲАҚИ БУЮРМАДИ

Жиноятлару қабиҳлик ва разилликларнинг кўпчилиги бекорчилик сабабли келиб чиқиши яхши маълум. Ҳеч қаерда ишламайдиган, оиласию жамиятга бир чақалик фойдаси тегмаётган Давронхўжа Муллахўжаев, Баҳром Алиев ва Шавкат Зокировларнинг мияларига бир фикр келиб қолди.

— Келинглар, маҳалла чойхонасига ўғирликка тушамиз, ҳар ҳолда бу ишнинг таги чиқмаса керак, — дейишди ва жиноий тил бириктирган ҳолда Чилонзор туманидаги «Камолон» маҳалласи чойхонасининг деразасини бузиб тунда ичкарига кирдилар. У ердан халқнинг пулига олинган бир неча метрлик шолчани олиб жуфтакни ростладилар.

«Кўпчиликнинг ҳақи тешиб чиқади», деган нақл бежиз айтилмаган. Шайхонтоҳур туман ички ишлар бўлими ходимларининг қидирув ишларини изчил олиб боришлари натижасида тез орада ўғрилар қўлга олинди.

Яқинда Шайхонтоҳур тумани халқ судида А. Файзиев раислигида ўтган суд мажлисида жиноятчиларнинг ўз қилмишларидан чин дилдан пушаймон қилганликларини эътиборга олган ҳолда Ўзбекистон Республикаси жиноят мажмуаси 125-моддасининг 3-қисмига мувофиқ Д. Муллахўжаев 4 йил, Б. Алиев ва Ш. Зокировлар уч йил муддатга озодликдан маҳрум этилдилар.

Шерзод УСМОНОВ,
ҳуқуқшунос.

** Менинг нафсим балодур*

ИНСОФСИЗГА ЭРК БЕРСАНГ

Одамни пул, мол-дунё, бойлик бузмайди, одамларни ёмон тарбия бузади, деган эди севикли шоиримиз Эркин Воҳидов ўзининг бир суҳбатида. Ҳақиқатан ҳам бу уч йигит Тошкентга ўқишга ташриф буюрганларида ҳамма қишлоқ болалари каби тортинчоқ, ўн гапингизга бир гап қайтарадиган йигитлар эди. Аммо одамнинг ташқи муҳит таъсиридан тез орада умуман бошқа тоифа шахслар қаторига қўшилиши ҳеч гап эмас экан.

Улар ҳамқишлоқлари Содиқжон (ҳали суд ўз ишини тамомламагани сабаб кишиларнинг номини ўзгартирган ҳолда бермоқдамиз) таъсирига тушиб тамоман бошқа одамлар бўлишди-қолишди.

Содиқжон учинчи босқичда ўқиётгани учун Тошкентда анча-мунчани кўришга улгурган йигитлар тоифасидан эди. Бир куни ёш, ҳали «кўзи очилмаган» ҳамқишлоқларини хонасига чақириб олиб маслаҳат берди:

— Мен ҳам сенларга ўхшаган бир камбағал кишининг ўғлиман. Лекин ҳаётимдан асло нолимайман. Қаранг, телевизор, музлатгич, ҳатто ёзув машинкасигача олиб қўйибман.

Унинг хонасидаги жиҳозларни кўриб йигитларнинг Содиқжонга ҳаваси келиб кетди.

— Хоҳласанглар сенлар ҳам шундай яшайсанлар, — деди у йигитларга. — Ахир жонларингга тегмадими ҳар кимдан қарз олавериш. Яхшиси менинг маслаҳатим билан иш қилинглар.

Ҳамқишлоқлар шу куни бафуржа гаплашиб олишди. Кейинги режалар аниқ белгиланди. Узоқ вақтгача Содиқжоннинг хонасидаги чироқ ўчмади.

Содиқжон ким дерсиз. Уччига чиққан товламачи. Давлатга бир неча минг сўмлик зиён етказган. Ҳибсга олингунга қадар Сурхондарё вилояти Қизариқ туманидаги 2-кўчма механизациялашган жамламада иқтисодчи бўлиб ишларди.

Сурхондарёлик «азамат»лар 1990 йилнинг июль ойидан то 1993 йилнинг март ойигача Тошкент шаҳридаги ижарага бериш шохобчаларидан қалбаки ҳужжатлар билан катта миқдордаги музлатгич, телевизор, тикув машинаси ва шунга ўхшаш рўзғор буюмларини олиб «гум» қилишган.

«Менинг нафсим балодир, ёнар ўтга солодур», деганларидек талабалар бир неча институтлардан маълумотнома ва шунга ўхшаш ҳужжатларни ўғирлаш йўли билан ижарага бериш шохобчаларидан молларни олишаверган. Олинган буюмларни эса бот-бот Сурхондарёга жўнатишган.

Қобилжон ёш бўлса ҳам уддабурон, ҳар ишни дўндирадиган йигит бўлиб чиқди. Ўзи ўқиб юрган техника университетининг ётоқхоналарининг бирида қоровул турган йигитнинг зерикиб ўтирганини сезгач пайтдан фойдаланиб, уни гапга тутди. «Мушук бекорга офтобга чиқмайди», деганларидек Қобилнинг ҳам «гурунг» қилиб ўтиришдан кўзлаб қўйган мақсадлари бор эди. Ётоқхонага узун-калта бўлиб икки киши кириб келди. Кўринишидан улар қишлоқдан келишганди. Ётоқхона навбатчиси яқин қариндошларининикига келганларнинг паспортини гаровга олиб, хонага қўйди. Қобилнинг ичидаги қора ниятлар аланга олганидан у безовта бўла бошлади.

— Хоҳлайсизми, менинг хонамда бир дам олиб, чойхўрлик қиламиз, — дея гап солди навбатчига Қобил.

— Майли, йўқ демайман, — деди жавобан навбатчи ҳам бўш келмай.

Шундай қилиб, икковлон узоқ ўтириб чойхўрлик қилишди. Қобил эса ўз разил режасини амалга оширди. Қашқадарё вилоятилик икки кишининг паспортларини навбатчининг тортмасидан ўғирлаб олди.

Шериклар ҳам бўш келишмади. Институтлардан керакли ҳужжатларни «топиб» туришди. Шундай қилиб ишлар йўлга тушиб кетди. Тошкентдек шаҳри азимда қанчадан-қанча уй-рўзғор буюмларини ижарага берувчи шохобчалар бор ахир.

Юқоридаги ўғирланган паспортлар жиноятчиларга жуда қўл келди. Аввалига бу паспорт билан Ёшлик шаҳарчасида жойлашган 17-ижара шохобчасидан сохта ҳужжатлар орқали 1116 сўм 67 тийин турувчи «Рекорд» русумли телевизорни, ток меъёрловчи мослама антеннаси билан ижарага олишиб, уларни Қизариқ туманига элтиб ташлашди.

Диплом ишига чиққан Содиқжонга пул негадир аввалгидан ҳам кўра азизроқ кўрина бошлади. У собиқ Энгельс кўчасида жойлашган 27-ижара шохобчасидан яна бегона паспортни кўрсатиб нархи 685 сўм 5 тийин турадиган 70 та чинни пиёла, 5 та чинни лаган, 60 та чинни ликопча, 20 дона гулдон, 50 та темир қошиқ ва 20 та санчқини 40 кун муҳлатга олиб, яна қаердасан Сурхондарё дея йўлга отланди.

Носиржон ва Саминжонлар ҳам бу борада юқоридаги ўртоқларидан асло қолишмади. Тўртовлон кирмаган ижара шохобчасию институт қабулхонаси қолмади. Майда-чуйда ҳисобланган уй-рўзғор идишларидан тортиб, телевизор, совутгич, тикув машиналарини қалбаки ҳужжатлар билан қўлга киритишиб, Тошкент билан Сурхондарё ўртасида дам-бадам қатнай бошлашди. Ҳатто, сахийлиги тутишиб, телевизор, совутгич, тикув машиналарини қариндошларига ҳам улашишди.

«Инсофсизга эрк берсанг, элни талар», дейишади. Қизариқдан чиққан бу товламачилар нафслари ҳакалак отганидан босар-тусарларини билмасдан, аниқроғи, қинғир ишнинг қийиғи чиқиб қолишини инобатга олмай Тошкент шаҳридаги ижарага бериш шохобчаларидан 14 та телевизор, 4 та магнитофон, 3 та тикув машинаси, 1 та совутгич ва бошқа молларни қалбаки ҳужжатлар билан уйларига олиб кетишди.

«Кўза кунда эмас, кунида синади», деб бежиз айтилмаганидек, улар ҳам тўрга илинишди. Кеч бўлса ҳам Тошкент шаҳар буюмларни ижарага бериш бошқармаси ходимларининг кўзи очилди. Ҳа деганда молларнинг қайтишидан дарак бўлмагач, улар пойтахт ички ишлар бош бошқармаси ходимларига мурожаат этишди. Шайхонтоҳур тумани ички ишлар бўлими ходимларининг тинимсиз олиб борган меҳнатлари туфайли жиноий иш гуруҳига чек қўйилди.

Маълум бўлишича, гуруҳ иштирокчилари давлатга жами 24 минг сўмликдан зиёд зарар келтиришган...

Қинғир йўллар билан бойишни орзу қилганлар бугун қора қилмишлари учун жавоб беришмоқда. Таниш-билиш, яқинлари олдида юзлари шувут бўлиб ўтиришибди. Зеро ҳали ҳаёт завқини тотмасдан жиноятчи, деган тавқе-лаънатга дучор бўлишди. Инсон учун бундан ортиқ азоб бўлмаса керак.

Мирза АБДУЛЛАЕВ,
Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси матбуот гуруҳи нозири, милиция катта лейтенанти.
Дилшод ИСРОИЛОВ,
«Тошкент оқшоми» мухбири.

АРАҚХЎР «МЕҲМОН»ЛАР

Аслида қиттак-қиттак отишни хуш кўрадиган уч оғайнини нохуш хаёллар йўлдан оғдирди. Ўғирликни бойлик орттириш деб тушунган ҳамтовоқлар тун қоронғусида ишга киришишди. Хонадон эшигини очган соҳибани газ баллони ёрдамида ҳушсизлантиришди. У ёғини айтмасак ҳам ўзингиз сезиб тургандай қимматбаҳо нарсаларни ўғирлаш, жамадонга жойлаш ҳаракатига тушишди.

«Ўлжа» чакки бўлмади. «Панасоник» телефони, иккита тилла узук, тўртта тилла суви юритилган қўл соати ва бошқа нарсалар бир зумда олиб кетишга тахт қилиб қўйилди.

Улар шу билан чекланиб қолишмади. Музхонада териб турган чет эл арақларини кўриб «қиттак-қиттак» қилишди. Қарабсизки, ичидаги арағи сипқорилган бўш шишалар сони кўпаяверди. Охири арақ арақлигини қилди. Маст бўлган ўғрилар бегона жойда «тунаб» қолишди.

Ҳаётда кутилмаган воқеалар кўп учраб туради. Дугонасининг йўқлаб келишини билганида балки улар арақ ичишмаган бўлишармиди? Дугонасининг қўл-оёғи боғлиқ, ҳушсиз ётганлигини, ошхонада аллақандай нотаниш кишиларнинг чўзилиб ётганини кўрган О. исмли аёл тезда воқеани милицияга хабар қилди. Собир Раҳимов тумани ички ишлар бошқармаси ходимлари арақхўр «меҳмон»ларни олиб кетишди. Энди улар ўз қилмишлари учун жавоб беришади.

Маъмур ОБИДОВ,
милиция катта лейтенанти.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

"Фонд" Ҳиссадорлик жамияти
Ўзбекистон Архитекторлар уюшмаси билан ҳамкорликда
1 октябрдан 14 октябргача
Покистонда ишлаб чиқарилган халқ истеъмоли моллари савдо-кўргазмасини ўтказади.

Савдо-кўргазмасига хуш келибсиз!
Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Пушкин кўчаси, 7-уй, Ўзбекистон Архитекторлар уюшмаси.
Мўлжал: "Болалар дунёси", "Китоблар" дўконлари.

Ҳ. ОЛИМЖОН МЕТРО БЕКАТИГА ЯҚИН ЖОЙДАГИ
компьютерда ишлашни ўргатадиган
КУРСЛАРГА
ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ

Ўқиш учун 240 сўм тўланади.

Курсни битирганларга «ПЭҲМ ДАН ФОЙДАЛАНУВЧИ ОПЕРАТОР» малакаси берилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома берилади.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Телефон—33-21-57.

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ҲАМДА АҲОЛИ
ДИҚҚАТИГА!
«ТЕПЛОКОММУНЭНЕРГО» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ
ЎЗ АБОНЕНТЛАРИГА
1994 ЙИЛ 20 СЕНТЯБРДАН БОШЛАБ
иссиқ сув кўринишидаги иссиқлик энергияси учун янги нархлар амал қилаётганлигини
МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Энди I Гкал учун турар жойи бошқармалари, мактаблар, болалар боғчалари, касалхоналар, корхоналар, ташкилотлар ва бошқалар 77 СЎМ 87 ТИЙИН тўлайдилар.

Янги нарх билан аҳоли тўлайдиган баҳо ўртасидаги фарқ бюджет ҳисобидан қопланади.

9 ОЙ МАБАЙНИДА БЮДЖЕТ ҲИСОБИДАН 64,3 МИЛЛИОН СЎМ ҚОПЛАНДИ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР АБОНЕНТЛАРИ
ДИҚҚАТИГА!

ШИФОКОРЛАР ШАҲАРЧАСИДАГИ 12, 13, 14, 15, 16, 17-уйлар, ТошМИ клиникаси, ТошДУ, ТТИ;

ТАНСИҚБОЕВ ДАҲАСИДАГИ 6, 7, 8, 9, 10, 12-уйларда ҳамда 1 ва 2 «ИБН СИНО» мавзеларида алоқа кабель линияларида режали равишда таъмирлаш ишлари олиб борилиши муносабати билан

16 ОКТЯБРГАЧА
29, 46, 47-АТСлар билан
ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ БЎЛМАЙДИ

44-АТС билан 15 ОКТЯБРГАЧА телефон алоқаси қийинлашади.

Вақтинчалик ноқулайлик учун узр сўраймиз.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ ВА РАДИОЛАШТИРИШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

Яккасарой туманидаги «Бўстон-1» масъулияти чекланган жамият
ТУГАТИЛДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида 78-94-54 телефони бўйича қабул қилинади.

* * *

Ўзбекистон Республикаси собиқ Марказий статистика бошқармаси томонидан Тошкент вилоят ўқув комбинатига берилган Уц 004304, Уц 003152, Уц 003153, Уц 003101, Ум 001210 рақамли йўқолган тоза дипломлар бекор қилинади.

ХУСУСИЙ ЭЪЛОН

3 хонали квартира, гараж, яхши сақланган «ВАЗ-2103» машинаси сотилади. Тел: 65-85-03.

* * *

Тошкент шаҳар 228-мактаб томонидан Исҳакова Лариса номига берилган 310850 рақамли йўқолган аттестат бекор қилинади.

Ўзбекистон Республикаси маданият ишлари вазирлининг Болалар бадиий ижодиёти жумҳурият маркази жамоаси марказ директорининг ўринбосари **Илёс ИСЛОМОВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

«Тошшаҳарюктранс» концернига қарашли 2502-автожамланма маъмурияти жамоаси шу корхонанинг кекса ҳайдовчиси **Қудрат ИСМАТУЛЛАЕВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

Тошкент оқшоми

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича ~ 56-54-68, 32-56-66.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Буюртма Г—1186.
• Босмага бериш вақти 11.30.
• Босмага берилди 12.10.
1 2 3 4 5 6.